

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 8-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravi prejeman mesečno K 1-90

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettirvsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Kje so ljudski izkoriščevalci?

Socialni demokratje zabavljajo čez ves svet; vse, kar ni socialnodemokratsko na svetu, ni za nič, nima nobene veljave, je brez vrednosti. Kdor ni socialni demokrat, kdor ž njimi ne vleče, je po mnenju in pisavi njih listov, tepec, ignorant ali pa izkoriščevalec, sploh človek, ki najbolj pametno stori, da izgine. Nobena politična stranka, razun socialnih demokratov nima po mislih teh ljudi kake pravice do obstanka in vsako njeno delo razkričijo socialni demokratje za sleparijo in oškodovanje delavskih koristi, dasi so druge politične stranke bodisi že pri nas ali drugod veliko več storile za delavce s primernimi delavskimi zakoni, kakor pa soc. demokratje, ki navadno še proti takim zakonom glasujejo. S svojim kričanjem, da je delavec izgubljen in naravnost na smrt obsojen, ako se ne oklene rdeče armade, z večnim natolcevanjem in hujskanjem delavstva proti drugim stanovom, po takozvanem razrednem boju so ponekod v resnici delavstvo tako premotili, in omamili, da v svoji slepoti res ne vidi, kdo je tisti, ki se redi ob delavskih žuljih in komu pravzaprav vsa ta velikanska organizacija socialnih demokratov na dobro pride. Smelo trdimo, da ima delavec od socialnodemokratske organizacije jako malo koristi, pač pa živi od delavskih grošev na stotine raznih socialno demokratskih agitatorjev, »znanstvenikov«, voditeljev, in sicer morda bolj razkošno, kakor tisti meščanski sloji, o katerih ne vedo socialni demokratski listi drugega povedati, kakor da Bogu čas kradejo, in se maste ob polnih mizah.

Poročilo in računski zaključek nemške socialne demokracije, katera je sama izdala za leto 1910, in v katerih najdemo vse podatke o razvoju in gibanju njih strokovne organizacije, nam dokazujejo, da požro od organiziranih delavcev plačanega denarja **najmanj eno tretjino** ljudje, ki žive kot uslužbenci na račun organizacije in to armado plačujočih na vrvi vlečejo.

Katera stranka, razun socialno demokratske ima toliko ljudi, ki se samo zato vzdržujejo in plačujejo, da delajo strankarsko propagando? In zahteve in prispevki, katere stavijo druge stranke na svoje somišljenike in pristaje, ali niso naravnost smešni, ako jih primerjamo z davkom, katerega

mora socialni demokrat svoji stranki odrajtovati? Dočim imajo druge velike stranke par ljudi, ima socialna demokracija celo armado nastavlencev, ki agitirajo, pišejo, shode prireajo, organizacijo upravljajo, skratka za stranko in na strankine stroške žive. Da, strankini voditelji zahtevajo, da mora imeti vsak tisoč organiziranih delavcev svojega uslužbenca, svojega tajnika, ki ga organizacija živi! V Nemčiji plačuje vsak socialni demokrat v svojo organizacijo najmanj 55 K na leto, ne všteti onih prispevkov, ki jih položi na mizo pri brezštevilnih shodih in sestankih.

Bilanca za l. 1910 nemških strokovnih društev, ki pa niso drugega kakor socialno demokratske organizacije, nam odkrije neverjetno visoke vsote socialno demokratske davka za pobijanje sedanjega ustroja človeške družbe in moderne države.

Po teh računih je štela nemška socialna demokracija 53 zvez s 2.017.298 člani. Skupni dohodki so znašali koncem leta 1910. 64 milijonov mark in skupni stroški so dosegli 57 milijonov 926.566 mark. Uprava teh strokovnih zvez, ki premoženje 64 milijonov mark oskrbujejo, je stala organizacijo nič manj kakor 9 milijonov mark. Tako drage uprave, kakor jo imajo socialni demokratje, nima sploh nobena organizacija, niti država ne! Celih 9 milijonov gre samo za uslužbenca, za uradnike strokovnih zvez in njihov premoženje! Če prištejemo nadalje še 9 milijonov, ki jih izda organizacija za agitacijo, pridemo do zaključka, da izgine v žepu socialno demokratske uradniške armade vsako leto do 18 milijonov mark, torej ena tretjina vseh izdatkov. Izmed drugih izdatkov bi bilo omeniti 19 milijonov mark za štrajke in 18 milijonov mark za podpore, pota, sprevede, brezposelne in bolne. Eno tretjino vsega denarja vzamejo tedaj ljudje, ki žive na račun organizacije prav udobno meščansko življenje, kljub temu, da pišejo dan na dan brez kake sramežljivosti krvave članke proti meščanskemu življenju in da se marsikdo izmed teh »proletarcev« polagoma do lepega kapitala dokoplje.

Posebno velike duševne zrelosti in bistrroumnosti ne kažejo socialni demokratje, ki puste, da se tako težko prislužen denar na ta način »upravlja«. Vsaka organizacija stane truda in denarja, pri vsaki je treba ljudi, ki se za to žrtvujejo, a dočim se drugod to večidel zastoj opravlja, je ta posel pri socialni demokraciji silno drag in slan.

Brez dvoma pa je, da bo začelo delavstvo samo enkrat misliti na ta drag davek, ki mu ga nalaga socialna demokratska organizacija in od katerega vsele profite socialno demokratska gospoda, in takrat, upamo, bo tudi konec socialno demokratskih laži in farbarije.

Delavstvo mora samo priti do spoznanja, kako socialna demokracija, namesto da bi res proletariatu uspešno organizirala in zedinjevala proti kapitalizmu, velik del delavskega denarja uporablja zato, da redi nebroj pijavk. — Ti pisarji in agitatorji pa uprizarjajo brezversko gonjo in podobne reči, ki nimajo z izboljšanjem delavskega položaja prav nobenega posla. Ni čuda, da se oglašajo iz slovanskega socialno demokratskega tabora čedaljebolj glasovi, ki kažejo, da so v socialno demokratski internacionali res zelo gnjile razmere in da delavstvo vsled njih hudotrpji. Tista »rešitev iz spon kapitalizma« je prazna bajka — delavstvo je zdaj poleg tega ukovano še v spono stranke, ki ga iz svoje strani pošteno izkorišča in mu zato le malo nudi.

Spoznanje bo na celi črti prišlo.

Bogoslužne razmere v Pulju.

Pulj, 24. avgusta 1911.

Dijeceza prevzvišenega gospoda škofa poreško-puljskega monsignora Ivana Krstnika Flappa je tako v verskem kakor v narodnem oziru prava specialiteta. Nočemo sicer tajiti, da je vladikovanje in pastirovanje v tej škofiji spričo narodnostnih bojev, posebnosti italijanskega elementa v nabožnem oziru in nestrpnosti vladajočih signorije izredno težaven posel, vendar pa gre obzirnost merodajne cerkvene oblasti do italijanstva predaleč, ne da bi bilo to kaj v korist veri in verskemu življenju, nasprotno ni v Avstriji v verskem oziru med katoliki v nobeni škofiji tolikega mrtvila, kakor v poreški in to spričo dejstva, da je hrvaški narod globoko religiozen. Da nas kdo ne bi mogel dolžiti sumaričnih inkriminacij, se hočemo pri konkretnem slučaju pomuditi.

V poreški škofiji živi kompaktno največ Hrvatov v Pulju in moč ondodnega slovanskega življa so jasno pokazale zadnje državnozbornske volitve, ko je prišel laški nacionalalec, deželni glavar dr. Rizzi, v ožjo volitev z dr. Laginjo. Hrvaški in slovenski živelj v Pulju je tudi najbolj veren, zakaj med Lahi je verska indiferentnost in naravnost brezverje tako razširjeno, da so resnični katoliki med tem elementom

jako redko posejani. Svete maše so zelo slabo obiskane, tretji red uspeva zato, ker so člani po večini hrvaške narodnosti, Marijina družba je razrvana, o kakem socialnem in izobraževalnem delovanju pa ni niti govora. Župnik in trije kaplani so Lahi, katerim ni odrekati dobre volje, da kaj storijo, a kar jih kazi, je brezmejen strah pred vladajočo liberalno kliko, pred municipijem, laškim nacionalnim časopisjem in — ordinariatom v Poreču, ki ne dopusti, da bi se kdo količkaj zameril gospodi, ki je na krmilu. Za hrvaško prebivalstvo, ki tvori v mestu Pulju z okolico veliko večino fare, pa je en sam kaplan določen. Kako pa je pastirovanje hrvaškega ljudstva otežkočeno, o tem le nekaj primerov.

Hrvaško ljudstvo ima eno samo pridigo v lastnem jeziku, to je v nedeljo zjutraj ob 7. uri, ko se vrši takozvana »hrvaška maša«. Pridiga traja dvajset minut in je kljub svoji kratkosti predmet neprestanih napadov v »Giornalettu«. Ta maša je izmed vseh najbolj obiskana, cerkev je natlačeno polna in miloščine se pri tej maši nabere več kakor pri vseh naslednjih. Dokaz, kateri živelj je najbolj veren in kateri živelj bi zaslužil, da se cerkvena oblast nanj v prvi vrsti ozira in se nanj opira. V poreško-puljski škofiji je pa seveda ravno narobe. Letos se je vršil za Lahe sveti misijon, za katerega so naročili štiri pridigarje iz laškega kraljestva. Kljub temu pa je bilo katerikrat kakih celih 50 ljudi v cerkvi jih poslušati! Sicer pa ti pridigarji očitno ne vedo, kaj je njihova prava naloga; začno z Materjo božjo, nehajo pa s Carduccijem, znanim ateistom in proslavljalcem združene Italije. Tudi sicer so te pridige bolj propaganda za slavo italijanstva kakor za čast božjo. Kdor te laške pridigarje pozna, se temu ne bo nič čudil. Kaj pa Hrvat? Tem se sveti misijon ne prireja, milostno se je dovolilo hrvaškemu kaplanu, da sme v postu pridigati hrvaško, a s pogojem, da k tem pridigam ne zvonijo in da se ne prižgejo nobene sveče! Torej še par sveč ni pobožno hrvaško ljudstvo vredno!

Pri teh hrvaških postnih pridigah, pri katerih je bila cerkev vedno do zadnjega kotička polna, dasi se ni zvonilo in niso sveče gorele, se je zgodilo, da je dobro ljudstvo zapelo Mariji v čast domačo pesem, v kateri se nahaja kitica, naj Marija čuva »našo domovinu«. V cerkvi pa se je nahajal neki Baxa, reporter omenjenega liberalnega »Giornalettac«, ki je sploh vsa k

LISTEK.

Pol ure na Limbarski gori.

Romarska črtica. Spisal Silvin Sar-denکو.

22. avgusta 1911.

Nov, petnajstletni rod je že zrastel v preprostitih kočah limbarskega ohriboja, odkar sem zadnjikrat romal po slikovitih slemenih k sv. Valentinu na božjo pot.

Danes sem zopet romar z Limbarske gore.

Zavriskal bi od samega veselja, a glas ni mogel prav iz mojih prsi, ki se jim je v borbi z dolgočasnimi dnevi že dokaj ohladila mladeniška vnema. Moje uho pa je bilo odprto za zgovoren glas božjih stvari, in oko je žejno pilo njih divno lepoto.

Spoznal sem, da deželo mnogo bolj ljubim, odkar živim v mestu, in da mestne razmere, v katerih se nahajam, nikakor ne vplivajo blagodejno na razvoj mojega mišljenja in čuvstvovanja.

Par pomladi je šlo že mimo mene, a jaz sem jih zagledal šele, ko so odcvetele. Klasje je že parkrat zorelo in dozorelo, a preden sem stopil jaz na polje, je bilo že požeto. Ajdovo cvetje

je priklopelo iz tal, kakor srčna kri do brotjljive materinske grude, a jaz v to žlahtno kri nisem potopil svojega pogleda; šele ko so snopje vozili domov, sem prišel in jih vprašal:

»Kako je z ajdo?«

»Lepa je bila, gospod!« so mi odgovarjali z resnim obrazom. »A sedaj je uboga in prazna.«

Razumel sem njih besede, in to tem bolj, ker se mi je zazdelo, kakor da govore o moji duši.

Na Limbarski gori pa je bila moja duša zopet bogata in vesela, kakor včasih.

Tam doli v mestu srečavam toliko znanih obrazov, a so tako hladni in mrzli; tu gori pa je vse novo, tako neznano in vendar tako domače, gorko in pristrčno.

Tam doli toliko šumnih besed, in nobena te ne gane in ne ogreje, ker je ne govori srce, ampak samo jezik; tu gori pa je zopet enkrat srce govorilo s srcem . . .

»Koliko imamo še do vrha?« sem prašal dobrovoljnega starca, ki je peljal majhna kola z ovsenimi snopi in je pozdravil z uljudno besedo.

»Še pol ure!«

»Ali bo huda?«

»Nič ne bo dobrega. A ne mislim vas, ampak ono-le mater . . .« in poka-

zal je z roko na sopihajočo romarico s precejšnjim obsegom. »Očka, vi nas pa slabo tolažite!« sem zavrnil moža v skrbi, da ne izgubi sopotnica upanja na svoj cilj.

»Kar vidim, to govorim!« se je smehljalce odrezal. »Jaz sem že star in bi preje prišel, kakor ta.«

A starec se je motil, naša karavana se je sicer previdno, a vendar dovolj naglo pomikala proti vrhu. Bilo nas je sedem.

V bližnji šumi se je oglasila vesela dekliska pesem. Kolikor sem mogel v tistem trenutku razločiti, bila sta dva glasova. Napev je bil lep, besede pa zelo preproste:

»Kaj, kaj
prašas me zdaj;
raj, raj
piti mi daj!«

Ko smo prehodili nizko borovo šumo, sem zagledal na poševnatih njivi dvoje deklet, ki sta prilivali velim zeljnatim glavam.

»Z oblaki se ni dobro izkušati?«

»Kako pravite?« sta me radovedno vprašali.

»Kar bi morali narediti oblaki, hočeta vedve, to mislim.«

»Morava. Sv. Valentin ne da dežja. Včeraj smo šli zanj prosit na Sv. Goro.«

»Ali vesta, zakaj sv. Valentin ne da dežja?«

»Ker ni deževni patron . . .«

»O ne! Ker mu premalo zaupate. Mi smo prišli k vam prosit dežja, vi pa hodite drugam. Kar poreče vaš patron?«

»Nič! Če vas usliši, bomo mokri tudi mi.«

»Ali bomo kmalu pri njem?«

»Po tej poti nikoli. Zašli ste. Tam mimo one bajte morate zaviti v goro.«

»A koliko je potem še do vrha?«

»Še pol ure.«

»Kakšne pol ure pa je to?« sem si mislil, »da ji minute ne teko naprej.« A dobro, samo da ni več kot pol ure.«

Zavili smo navzgor po oglodani in grebenasti stezi.

Rahla jutranja sapa je vela po gori in razširjala naokolu prijeten duh borovega in smrekovega drevja. Ne vem, kaj skrivnostnega diha včasih v takem jutranjem vetru, da odzvame duši celo vse težke misli in jo za trenutek zaziblje v blažen sen: Nikjer nobenega trnja in nobenih bolečin, nikjer nobene tuge in solze, vse sama radost in ljubezen; tako čuvstvo je moralo prevesti Adama, ko ga je Stvarnik postavil v raj in mu naročil: »Gospoduj!«

Ko sem se predramil iz teh lepih

dan dopoldne v cerkvi, da pazi, se li ne zgodi kaj »proti italijanstvu naperjenega«. Ta je brž tekel svojemu listu sporočiti, da se je v cerkvi pela slava »hrvaški domovini«, ordinariat v Po-reču pa je brž pozval kaplana, naj se zagovarja in si je dal poslati izvod one pesmarice, v kateri se ona pesmica nahaja, kakor da bi ne bila znana, dasi je tako običajna po vsej hrvaški Istri.

Podobno je s tretjim redom svetega Franciška, edino nabožno organizacijo, ki v Pulju uspeva. Seveda je z malimi izjemami vsa hrvaška. Ti tretjeredniki ne smejo na svojih sestankih drugače moliti kakor laško, tudi pri procesijah ne. — Župni urad je kajpada ves italijanski, uradni jezik je laški, ljudi se naravnost sili laško govoriti, hrvaških ali saj dvojezičnih tiskovin sploh ne poznajo. Kako neki! Saj na župnem uradu komandira slavni liberalni municipio! Najbolj občutno je sistematično pokvarjanje hrvaških imen, ki se godi v krstnih maticah. Je izrečni nalog ordinariata, da se imajo imena pisati kakor jih načečkajo laške babice na listke, to je po laško pokvarjeno, kakor jih laške babice napišejo, ki imajo v družbi z laškimi kaplani največjo zaslugo na umetnem poitalijančevanju pristnih hrvaških imen. Isto se godi pri mrtvaških listih. Če pa hrvaški kaplan ime zapiše tako, kakor se je odnekad v rodovini pisalo, to je hrvaško, je pa ogenj v strehi. Laški listi pišejo o pan-slavizmu, municipio se razgreva in ordinariat je razburjen, kakor da bi se bila cerkev podrla. — Niti hrvaški tekst pastirskega lista prevzvišenega škofa se ne sme na cerkvenih vratih nabiti — ko je to hrvaški kaplan enkrat storil, so ga prijazni kolegi kaplani dolí strgali! Sploh nima hrvaški duhovnik pred nestrpnostjo laških duhovnikov niti v zakristiji miru. Značilno je, da dobiva framazonski »Gior-naletto« svoje informacije glede cerkve od laških duhovnikov; posebno se na ta način prizadeva za laški značaj cerkve gospod kanonik cavaliere Saveri.

In posledice tega v dušnopastirskem oziru tako nemodrega postopanja? Lahki ne postajajo prav nič bolj verni, veliko Hrvatov pa zapade tudi verskemu indiferentizmu. Tudi na naslov hrvaške inteligence bi se dala v tem oziru marsikatera povedati. Za izobrazovalno pravno vzgojo širših mas se hrvaško razumnštvo v Pulju zelo malo briga. Sicer je sama »Naša Sloga« že o pomankljivem ljudskem izobrazvalnem in vzgojnem delu tožila, a izvestna inteligenca si ničesar k srcu ne vzame. Najmarljivejši in najpožrtvovalnejši prijatelj ljudstva je duhovnik, ki stoji sam, čestokrat celo brez podpore od tam, od koder bi jo smel po pravici najbolj pričakovati. — V merodajno cerkveno oblast pa polagamo kljub vsem dosedanjim slabim skušnjam zaupanje, da bo enkrat uvidela, kako kvarno je slovanski element v dušnopastirskem oziru iz nacionalnih razlogov in prevelike obzirnosti do vladajoče svobodomiselnosti kliče zane-marjati. Naj pravičnost enkrat prodre skozi te žalostne predsodke!

: Naročajte „Slovenca“ :

sanj, sem nehote zapel veselo pesem naših seljakov in kmetov:

»Vsak kmetič ima svoje veselje,
če le prav pošteno živi;
čez dan se nažvižga, napoje,
zvečer pa prav sladko zaspi.«

Gori na travnatem grebenu so stali kosci in poslušali. Zagledal sem jih šele, ko sem vso pesem odpel.

»Ni vse res, kar ste peli!« me je ustavil postaren kosec naslonivši žuljavo desnico na koso.

»Kaj ni res? Vse je res, kar sem pel.«

»To je že res, ko ste peli:

»Na svet' so res križi, težave,
pa nič ne porajtaj, moj brat;
v nebesih nas čaka veselje,
ga bomo vživali enkrat.«

»Kaj pa na primer ni res?«

»To ni res: Čez dan se nažvižga, napoje. Pri težkem delu se človeku malo ljubi žvižgati.«

»A ne bi škodovalo, če bi jo tako-le malo zažvižgali,« sem mu svetoval.

»Ne gre. Odkar garam po gorah, sem se žvižgati odvalil. Moja kosa že se zažvižga in zapoje, ker gre po rožah in dišečih travah, a s koscem je drugače.«

Strmeč sem poslušal moža. Obraz razoran, hrbet upognjen, okrog usten nekaj bridkega, kakor sled srčnih vzdihov, ki so kdaj zdihovali tod mimo.

Sanje so laž, a življenje je resnica. Par trenutkov preje sem sanjal o Ada-

Skupščina S. K. S. Z.

bi se imela vršiti ob priliki mladeniškega sestanka kat. jugoslovanske mladine. Ker se je pa isti nenadoma predložil na drugo leto, je določilo vodstvo, da se vrši letošnja skupščina v nedeljo dne 17. septembra dopoldne v Ljubljani ob sklepu poučnega tečaja za režiserje. Upamo, da je ta termin najpripravnější in tudi za udeležbo krajskih zvez zelo ugoden, ker takrat že ponehujajo marnje in večje prireditve posameznih društev in okrožij.

Dnevni red skupščine S. K. S. Z.

dne 17. septembra 1911.

1. Poročilo zveze za Kranjsko, poročilo zveze za Štajersko, poročilo zveze za Goriško, poročilo zveze za Koroško.
2. Poročilo Zveze Orlov.
3. Poročilo o Slovenski Straži.
4. Organizacija a) pevskih zborov S. K. S. Z.; b) gledaliških odsekov S. K. S. Z.; c) ženskih odsekov S. K. S. Z.; d) odsekov za prirodoslovne zbirke v izobraževalnih društvih S. K. S. Z.
5. Jugoslovanska strokovna zveza.
6. Slučajnosti.

Vsa društva,

ki žele poslati k skupščini delegate, prosimo, naj iste takoj določijo. Društva, ki pošljejo svoje člane k režiserskemu tečaju, lahko pooblaste iste, da zastopajo društvo. — Dnevni red objavimo pravočasno.

Informacijske pole.

S. K. S. Z. v Ljubljani prosi vsa društva, da blagovolijo poslane jim informacijske pole takoj izpolniti in nam jih vrniti, ker se nam muči radi društvene statistike in društvenega koledarčka. Ako bi katero društvo pole ne bilo dobilo, prosimo naj nam to blagohotno takoj naznan. Poslali smo pole vsem društvom.

Pult.

Več dobro ohranjenih pultov se cenno proda. Vsa pojasnila daje tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani, »Ljudski dom«. Na izredno priliko opozarjamo zlasti tamburaške in godbene klube.

Iz Lurda.

Neki rojak, ki se zdaj nahaja v Lurdu, nam je poslal sledeče zanimivo poročilo:

V soboto, 19. avgusta, so pripeljali posebni vlaki nad 60 tisoč romarjev (Pelegrinage national) in do 1200 bolnikov. Vlaki so prihajali cel dan in vozili romarje iz vseh delov Francije. Takozvani »beli vlak« iz Pariza je sam pripeljal 270 bolnikov. Veličastna je bila procesija včeraj zvečer, katere se je udeležilo na tisoče vernega ljudstva.

V nedeljo, 20. avgusta, je pri popoldanski procesiji nenadoma ozdravela neka mlada žena, ka-

tero so na nosilnici prinesli. Ležala je kakih petnajst korakov od mene. Ko ji je dal škof blagoslov z Najsvetejšim, rekla je gospodični, ki ji je bila določena kot strežnica, da so bolečine povenjale in se jako dobro počuti. Po končanih blagoslovih bolnikom se je procesija z Najsvetejšim pomikala v svetišče. Kar naenkrat skoči bolnica iz nosilnice in hiti za Najsvetejšim — ozdravljena! Seveda so jo takoj zopet položili v nosilnico in jo nesli k zdravniškemu zboru. Vsled velike množice ljudstva, ki se je zbrala okoli zdravniške zbornice in vsled posla, ki sem ga imel z ostalimi bolniki, nisem mogel še poizvedeti imena in bolezni bolnice.

V Lurdu, 20. avgusta 1911.

Očivid ec.

Izseljeniške novice.

List »Ave Marija« iz Rockland Lake, N. Y., za mesec avgust prinaša sledečo notico:

Posebna komisija, ki je bila izvoljena, da preišče izseljeniške razmere po vseh izseljeniških postajah, zlasti na Ellis Islandu, je pretekli mesec zaslišavala priče za »za« in »proti«. Celo vrsto protestov je bilo in celo vrsto prič se je zaslišalo. Imel je besedo tudi naseljeniški komisar Williams. Nad 4 ure je govoril in dokazoval, da so vse pritožbe »neutemeljene«, da on »bratovsko« lepo ravna z naseljenci, da skrbi za nje po »očetovsko« itd. Listi so se norčevali iz vsega njegovega govora, ki ni bil drugega kakor velik ameriški »bluff«. Williams je pač advokat in tega tudi tu ne more zatajiti. Po njegovih izjavah ni bil on »mučenec« izvrševanja postav in ljubezni do domovine. Kakor pravijo listi, se je baje izrazil, da je Amerika dobra stvar, zato si jo hočemo ohraniti zase. Da ravna po tem, se jasno vidi. Trgovski tajnik Nagel, baje Jud, je sicer dal nekaterim časnikom izjave, da je nasprotnik pretiravanja na Ellis Islandu, da je velik prijatelj naseljenišva, da bo odstranil vse nedostatke, vendar se je pa videlo med vrsticami, da nima resne volje, da je komisar delal kolikor toliko po njegovem navodilu in smislu. Zato ga listi trpko grajajo. Nekateri pravijo, da so nasprotni sedanjemu naseljeništvu, ker so ti naseljenci izvečine katoličani, mej tem ko so bili preje drugoverci. Če je to res, potem zaslužijo samo pomilovalen nasmev vseh pametnih mož. Boje se »bavbava«, ki ga ni.

Pri vsej stvari je pa dobra stran to, da se bo naseljenišvo v resnici izdatno zmanjšalo, da bodo tisoči ostali doma, ki bi se bili drugače sem izselili. Tu imamo pa tako revne čase, da je le težko življenje. Stotisoči so brez dela. Drugo leto so zopet volitve, pravijo nekateri, da bo zopet velikansko brezdelje, če ne naravnost kriza, kakor pred petimi leti. Torej je samo želeti, da bi nihče ne prišel sem, ker se mi nimamo dela. Po večini državah delajo samo toliko, da zaslužijo svoj živež. V nekaterih prenogovnih krajih delajo po dva ali tri dni na teden; drugod delajo vsaki dan, pa jim kompanije ne puste veliko narediti. Zato naj bi vsak-

do desetkrat raje premislil, predno se izseli v Ameriko. Listi v domovini to le premalo poudarjajo in se ne zmenijo veliko ali prav nič za to, da bi ljudi odvrčali od izseljevanja. Naj bi odseki Rafaelove družbe povsodi storili svojo dolžnost in širili misel: **ostanimo doma!**

× × ×

Pretekli mesec javili smo, kako slabe razmere vladajo v Ameriki ter opozarjali izseljence, naj raje ostanejo doma, če nimajo posebno dobrega priporočila in zanesljivih ljudi, da jim zamorejo zaupati glede njih vabljenih trditvev. — Nadalje smo poročali, da se ima vršiti velika preiskava na Ellis Islandu proti naseljeniškemu komisarju Williamsu, kar ste imeli priliko čitati ravno sedaj. Če tudi se je zavarjal dolge štiri ure ter se navidezno delal nekrivega, vendar bo ta slučaj imel po našem mnenju dobre uspehe. V prihodnje bo gotovo imenovani komisar drugače ravnal z izseljenci na Ellis Islandu (v zadnjem času imenovan »Otok solze«). Gotovo je izprevidel, da je treba drugače ravnati, da ne pride zopet v konflikt z raznimi časopisi ter posameznimi pritožbami izseljencev na pristojnih mestih.

Naročajte se na ameriški list »Ave Marija« za jugoslovanske izseljence; ta list prinaša razne važne novice o naših Slovincih v Ameriki. — List izhaja mesečno enkrat, stane za celo leto, poslan na dom, 1 K 50 vin.; naroča se pri Rafaelovi družbi, Ljubljana, Dunajska cesta št. 32.

Uredništvo lista »Ave Marija« iz Rockland Lake, N. Y., poslalo je sedaj naslove vseh naročnikov v stari domovini Rafaelovi družbi v Ljubljani, da naj le-ta razpošilja list čast. naročnikom. Blagovolite to vzeti na znanje, kateri ste dosedaj dobivali list direktno iz Amerike.

Pisarna družbe Rafaelove.

Idrijske novice.

i Občinska seja je bila dne 22. avgusta t. l. po pol 9. uri zvečer. Zupan se je v toplih besedah spomnil pokojnega podžupana Ivana Kokalj. Prečitali so nato zapisnik. Vršila se je volitev v svetovalstvo in bil po žrebu izvoljen Leopold Alič, v ubožni zavod pa je prišel na predlog J. Šepetavca odbornik Franc Cuk. Pač so čudno dosledni na prednjaki. Zadnjič niso hoteli nobenega mesta v odsekih, ker je bil ravnatelj dr. Beuk zoper to, sedaj pa je dr. Beuk na dopustu in naprednjaki so se pogнали za prvo prosto mesto v odseku. Seveda ni bilo nobenega nasprotovanja. — Mestna klavnica je bila zopet na dnevnem redu. Vnela se je živahna debata potem, ko je tajnik prebral zapisnik komisijskega ogleda s pripombami raznih prizadetih strank. Sprejet je bil z večino glasov predlog županstva, da se za doslej dovoljeni denar kupi prostor pri Mat. Moravcu. Naša stranka je predlagala, da se še naprej sklada za klavnico, ker je doslej sploh šele prvi obrok 16.000 K dovoljen. Županstvo pa naj razmišlja, ali se res ne da sedanje posloje primerno popraviti, in če to res ni mogoče, naj se

Poromali smo zopet pol ure čez precej strme čeri.

»Kje si romarska cerkev sv. Valentina?«

Na vse strani sem gledal, kje se iznad zelenih vrhov prikaže iskano, a še težje pričakovano svetišče.

Smreke strme v nebo. Glej, tam se nekaj blesti! To bo! A ne! Bila je le pot, ki se je v beli vijugi villa navzdol.

»Nemara smo zopet zašli?«

»Ne! Nismo. Tam je rdeče znamenje.«

Prišli smo mimo koče, kjer je gospodar ravnokar svojo deco privodil na dvorišče. Bilo je troje rdečih obrazov, veselih in zdravih.

»Dobro, vodo imate!«

»Ali bi jo radi pili?« je vprašal gospodar.

»Na vaših otrocih se vidi, da je dobra voda.«

Tisto pa, gospod. Trideset let jo pijem, in še nisem bil nikoli bolan. Smrt pride k nam na vsakih osemdeset let in takrat vzame, kar je zanjo; a še takrat ne vselej vsega, kar je po osemdeset let staro.«

Saj res. Veliko starih ljudi se vidi po vašem ohribju.«

Kdor bi prišel k nam leta iskat, bi jih dobil dosti, a drugega je malo. Suša, suša, ta nam bo letos veliko vzela.«

Vaše ajde so lepe. Pri nas v dolini ni tako.«

Kje pa je drugo? Glejte, ta-le usta — In pokazal je na svojo deco — so

vsak dan trikrat lačna in pravijo: »Ti daj! in nič ne vprašajo: »Kje boš jemal!« Pa saj Bog ve za nas.«

To sem še vedno našel pri našem ljudstvu: Kjer je bil križ večji, tam je bila vera in vdanost v božjo previdnost tudi vedno večja. Človek bi rekel, da je križ prvi steber, ki podpira vero in vdanost; in kjer ni tega stebra, tam je vera na tleh.

»A kaj se ustavljamo! Kje je že naša cerkev?«

»Še pet minut imate do nje!«

Tako, še pet minut. Nalašč pogledam na uro, da vidim, če bo res.«

Vzel sem brevir v roke in gredel moliti zadnji dve »hori«.

Pogledam na uro. Pet minut je že preteklo.

»Pozdravljen bodi, ljubi sv. Valentin!«

Tri sanjava okna v vrhnem delu svetišča so gledala nasproti. To so temne, črne oči, a iz njih gleda vsa prijetna pobožnost in pobožna prijetnost, ki je kdaj molila na tem svetem kraju.

Še nekaj minut.

Cerkvenik je pozvonil in odzvonil k sveti maši. V klopi poleg prezbiterija so poklekli moji soromarji.

Moj prijatelj Janko je prvi daroval sveto mašo.

Za njim sem pristopil še jaz pred oltar.

»Češčen bodi, ti milostljivi oltar, in tvoj dobrotljivi patron, sv. Valentin!«

ogleda po kakem glede lege in cene primernem kraju. Zakaj tega pač nihče ne more tajiti, da je travnik pri Moravcu malo primeren, zlasti še, če se hoče ugoditi vsem pogojem, ki se stavljajo, koliko bi na primer klavnica morala od državne ceste mestu primerno biti oddaljena, glede sejmišča i. dr. — Dijaško igrišče, znani »žabji park«, ki so ga naprednjaki namenili za dijaške, se dokončno opusti. Potegnili se je za ta prostor sicer še prav gorko bivil župan Šepetavec, pa brez uspeha, ker je kraj res popolnoma neprimeren. Glede električne razsvetljave se dovoli nove žarnice za gradom, pri sv. Trojici in pod Gorami. — Pri slučajnostih predlaga župan Štravs, da se dovoli za stavbne izdatke 4000 K čez proračun, ker je premnogu opravičilih prošnji za poti in vodovode, preliminar pa je dobilo novo županstvo ob nastopu že skoro izrabljen. — Odbornik Kavčič vpraša, kako je z občinskimi deli; zdi se, kakor bi hoteli zavoziti na stara pota. Občinski odbor oddaja dela, ne samolastno župan, oziroma predstojništvo. Vnela se je daljša razprava o tem, pravega končnega sklepa pa ni bilo. Zakaj, to je gotovo, da s tem, če občinski odbor potrdi proračun, ni županu samemu dano na prosto voljo, kako razdeliti posamezne postavke. Odseki se predposvetujejo, sklepa se potem v občinski seji, in te sklepe izvršuje predstojništvo. Tako bi bilo najbolj v redu. — Trgovec Valentin Lapajne je naročil avtomobil za osebni in tovarni promet. Občinski odbor ne bo nasprotoval potrebni koncesiji. Odbornik Šepetavec vpraša, kaj se namerava storiti, da bo orodje požarne brambre zopet pod streho, ker se mora spraviti iz nekdanjega gledališča, ki se priredi za ljudsko dvorano. Župan odgovori, da občina nima na razpolago primernega prostora, slišal pa je, da bo erar zase priredil tak prostor, kjer bo lahko tudi orodje požarne brambre. V tajni seji se je sklenilo dati Alojziju Uršič, občinskemu odborniku, 60 K za napravo nekega jarka. Čemu je ta stvar pravzaprav prišla v tajno sejo, se je zdelo marsikomu čudno, ker se o vsaki električni žarnici javno razpravlja.

i Upravno sodišče je pretečeni teden dostavilo razsodbo o pritožbah mestne občine idrijske proti več odločbam deželnega odbora kranjskega. Dne 4. aprila 1911 sta se vršili namreč dve obravnavi radi teh pritožb na Dunaju. Pri prvi seji se je šlo za 8193 K 62 h, ki jih je županstvo ustavilo med izdatke v računu za leto 1908. Šla je ta vsota za prezidavo čitalnice, dasi županstvo ni bilo opravičeno prezidavati, ker ni imelo še v rokah pravomočnega dovoljenja, nadaljevalo je z zgradbo vključ prepovedi deželnega odbora. Ko je županstvo izdalo letni račun za leto 1908, je ustavilo tudi navedeni znesek med izdatke. Pri deželnem odboru je bil vložen proti tej postavki ugovor, ki mu je deželni odbor ugodil ter ukazal zgoraj navedeni prebitek prenesti na leto 1909.

Tu torej je objokana mati izprosil zdravje svojemu otroku. Ob tem oltarju je klečal mož s hudo boleznijo v glavi — in bil je ozdravljen. Na teh stopnicah je stal mladenič z neznosnim trganjem po vseh udih — in bil je okrepan in poživljen. Po tem svetem tlaku so se drsala okrog oltarja vdana kolena bogaboječega dekleta; globoko rano je nosila na svoji roki — in kmalu potem se ji je zacelila. Tam zadaj v klopi je klečal oratar, sključen in potrj: Polno dela na polju, pa je živina obolela. Sv. Valentin je uslišal prošnjo: čez par dni je bilo že vse polje lepo zorano in zravnano. Ob tej svetinji sv. Valentina je ječala vdova: Kočo ji hočejo prodati, in kam pojde sama z otroci. A sv. Valentin tega ni dopustil: še danes gospodarj njen sin na rodnem domu.

»A kdaj se je vse to zgodilo?«
»O, maloverni bratje, ne vprašajte, kdaj? To se ni zgodilo enkrat, to se je zgodilo stokrat in tisočkrat. Po vsej slovenski zemlji gre med vernim ljudstvom velika hvala o sv. Valentinu.«

In danes prihajam k njemu jaz.
»S kakšno prošnjo?«
To naj ve le Bog in sv. Valentin. Odšel sem iz cerkve. Prijazen griček, ki se dviga na desno poleg cerkve, me je zvalil k sebi.

Oj, ta pogled, milobe polni!
Vas: Zlato polje! Kaj ne bi bilo zlato, ko te sonce dan za dnem obseva z zlatimi žarki.

Vas: Češnjice! Kako morate biti ve lepe šele v črešnjevi pomladi. To vas mora biti vesel vaš župnik in naš znanec Pavel Perko. Tam pod črešnjevo senco bi se dale napisati pestre slike in črtice »z naših gorá«.

Mestna občina se je pritožila radi tega na upravno sodišče, ki je izdalo sedaj na to pritožbo naslednjo rešitev, ki jo objavljamo v polnem obsegu, ker so naprednjaki svojčas toliko govorili o krivičnosti in pristranosti deželnega odbora. — Št. 3789 iz 1911. U. s. V imenu Njega Veličanstva cesarja! C. kr. upravno sodišče je pod predsedstvom c. kr. senatnega predsednika Truxa, v navzočnosti svetnikov c. kr. upravnega sodišča Malnič, Krupsky, dr. Weingarten in Sr. Sachs, dalje zapisnikarja c. kr. svetniškega tajnika barona pl. Glaser o pritožbi mestne občine idrijske proti odločbi deželnega odbora vojvodine Kranjske z dne 8. marca 1910, številka 3685, zadevajoči črtanje neke postavke med izdatki v letnem računu za leto 1908, razsodilo po javni ustni obravnavi, izvršeni dne 4. aprila 1911, in sicer po zaslišanju referentovega poročila, kakor tudi pojasnil dr. Franca Novak, odvetnika v Ljubljani, zastopnika pritožbe, in protipojasnil dr. Ivana Susteršič, odvetnika v Ljubljani, zastopnika tožene oblasti: Pritožba se kot neutemeljena zavrne. Pritožiteljica je dolžna toženi oblasti povrniti stroške obravnave pred c. kr. upravnim sodiščem v odmerjenem znesku 200 K (dvesto kron) tekom 14 dni po dostavljenju razsodbe proti siceršnji rubežni.

i Razlogi razsodbe. Na pritožbo Fr. Oswald proti letnemu računu za l. 1908 je deželni odbor z odlokom z dne 8. marca 1910, št. 3685, določil, da se ima od zneska 8936 K 42 h, ustavljenega pod izrednimi izdatki točka V., kot strošek za prezidavo mestne hiše št. 509 izločiti znesek 8193 K 62 h, ker ni bilo občinsko predstojništvo opravičeno izdati navedeni znesek za popravilo omenjene hiše. Ta odločba je utemeljena z razlogom, da je bil sklep občinskega odbora idrijskega z dne 10. aprila 1908 glede prezidave mestne hiše št. 509 na pritožbo Franca Oswald in tovarišev z odlokom deželnega odbora z dne 8. maja 1908, št. 6463, razveljavljen in da je vrhutega deželni odbor dne 8. maja 1908 brzojavno naročil občinskemu predstojniku, naj s prezidavo počaka do pravomočnosti sklepa občinskega odbora z dne 10. aprila 1908. Vkljub temu je občinsko predstojništvo nadaljevalo zgradbo. Stroški, ki so nastali vsled tega samolastnega postopanja občinskega predstojništva idrijskega, se ne smejo pokriti iz občinskih dohodkov, ampak morajo poravnati te stroške one osebe, ki so jih povzročile s svojim protizakonitim postopanjem. Po odobrenju za tehnični načrt in koleke izdanega zneska 742 K 80 h je preostalih 8193 K 62 h izločiti iz letnega računa, s čimer se blagajniški prebitek, izkazan v znesku 24 K, zviša na 8217 K 62 h. To vsoto je prenesti kot prejemna postavka v letni račun za leto 1909. V kolikor vidi pritožba mestne občine idrijske v izpodbijani odločbi deželnega odbora kršenje občinam zakonito zagotovljene avtonomije in pravice svobodnega razpolaganja glede uprave občinskega imetja, je upravno sodišče spoznalo, da se tudi pravica svobodne-

ga določevanja občine po § 28. občinskega reda giblje edino v okviru določil državnih in deželnih zakonov, torej v kolikor občinski red sam izjavlja, da se sklepi občinskega odbora dajo izpodbijati po instancah, je s tem postavno omejena pravica svobodnega določevanja občine. Glasom § 66. obč. reda za Kranjsko po izdaji zakona z dne 10. apr. 1881, dež. zak. št. 7, ima pa vsak občinec pravico proti letnemu, od občinskega predstojnika predloženemu računu svoje opombe predložiti občinskemu odboru in po § 91. obč. reda vložiti proti tozadevnim sklepom občinskega odbora pritožbo na deželni odbor, ki je poklican, da presoja ne samo v formelnem, ampak tudi v stvarnem oziru sklepe, ki jih je napravila občina, izvršujoča pravico svobodnega določevanja. Ako je torej deželni odbor v predloženem slučaju na pritožbo opravičene stranke stvarno presojal o grajeni točki letnega računa za leto 1908 ter našel, da se tej pritožbi ne more odreči opravičenost, izvršil je deželni odbor s tem izrekom le zakonito mu pristojno pravico. V tej pravici presojevanja, ki jo ima deželni odbor kot višja oblast, torej ni mogoče videti protipostavnega omejevanja občinske avtonomije. Nadaljni ugovor, da ni bilo vprašanje o prezidavi mestne hiše št. 509 še pravomočno odločeno, oziroma da je bila pritožba na upravno sodišče proti razsodbi, ki jo je deželni odbor izdal o tej sporni zadevi dne 1. oktobra 1909, številka 10.437, še nerešena in se vsled tega deželni odbor v tedanjem stanju postopanja še ni mogel izreči o potrebi prezidave, je našlo upravno sodišče neutemeljen, ker po § 17. zakona z dne 22. oktobra 1875, drž. zak. št. 36 iz 1876, pritožbe na upravno sodišče zakonito nimajo odločivne moči in ni bil od poklicane upravne oblasti dovoljen nikak odlog v zmislu tega zakona. Kar zadeva daljni ugovor, da je bilo postopanje pomanjkljivo, je pripomniti, da se je pritožujoča občina vsled poziva deželnega odbora ponovno izjavila o izpodbijanih stavbenih stroških (poročilo z dne 13. julija 1909, št. 979, z dne 18. februarja 1910, št. 246 i. v. d.), tako da ji je bila zadostna prilika podana za varstvo njenih pravic v tej sporni zadevi. Ker je dalje v izpodbijani razsodbi izrečeno, da se stavbeni stroški v znesku 8193 K 62 h nastali vsled samovoljnega postopanja občinskega predstojništva, ne smejo pokriti iz občinskih sredstev, ampak morajo za ta strošek skrbeti one osebe, ki so ga povzročile s svojim protipostavnim postopanjem, vidi pritožba v tem izreku poseganje deželnega odbora v civilnosodni delokrog, češ, da vsebuje ta izrek razsodbo o zasebno-pravni povrnitvi škode. V tem oziru je sodišče spoznalo, da avtonomne oblasti pri presojevanju od občinskega predstojnika predloženih občinskih računov vsekakor niso poklicane, da bi nalagale nemu ali drugemu delu zavezanost h kakim povrnitvi, da bi torej izdale razsodbo o kaki povrnitvi, vsled katere bi bila rubežen mogoča, marveč se morajo le pravnim potom ugotoviti zahteve

po povrnitvi, utemeljene na odgovornosti občinskega predstojnika, ki je določena v § 60. občinskega reda. Deželni odbor pa je v svoji razsodbi na pritožbo le določil, da je izločiti iz občinskega računa večkrat navedeni stavbeni strošek. Dostavek v utemeljevanju, da morajo skrbeti za pokritje tega izdatka one osebe, ki so ga povzročile s svojim protizakonitim postopanjem, se že vsled tega ne more pojmiti kot razsodba o povrnitvi, ker niso zaznamovane osebe, katere zadene krivda po mnenju deželnega odbora. — Pritožba pobija ukrep deželnega odbora tudi v tem, da se je prišla črtana postavka izdatkov blagajniškemu prebitku. Sodišče je našlo pritožbo tudi v tej točki neutemeljeno, ker se kaže ta ukrep le kot logična posledica črtanja večkrat navedene postavke izdatkov. — Končno je ugovoru zastopnika pritožbe, podanem v javni ustni razpravi, češ, da gre le za izdatke za potrebna popravila mestne hiše št. 509, ne pa za stroške za prezidavo te hiše, ki je bila predmet razsodbe deželnega odbora, odgovoriti, da manjka za to trditve v predležih spisih vsake oporne točke. — Vsled tega je bilo pritožbo v celoti zavrniti. — Dunaj, dne 4. aprila 1911. — Truxa m. p. — Glaser m. p.

Jesenške novice.

j Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand se je pretekli torek peljal skozi Jesenice v Pulj. Na kolidvoru je izstopil in se prav prijazno razgovarjal z vseučiliškimi knjižničarjem dr. Zibertom, iz benediktinskega reda, ki se mudi na Jesenicah. Prav laskavo je hvalil lepoto kranjske dežele.

j Izlet in romanje h Gospesveti na Koroškem napravijo v nedeljo, dne 3. septembra vse krščansko-socialne organizacije na Jesenicah. Odhod z Jesenic ob 5. uri zjutraj, povratek ob 9. uri zvečer. Kdor se želi pridružiti, naj se zgasi do četrta v Delavskem domu na Savi ali pa v župnišču. Vozna cena bo znižana. Kdorkoli utegne, naj poleti ta dan na slavno božjo pot med koroške brate!

j Družinski zabavni večer priredi kat. delavsko društvo jutri, v nedeljo zvečer na dvorišču konsumnega društva na Savi pri mizah. Obenem bo skiptikon pokazal okrog 160 zanimivih slik različne vsebine. Vstopnina 20 vinarjev. Ob slabem vremenu se vrši prireditve v dvorani Delavskega doma.

j Sociji tudi nočejo še voliti. V »Zarji« pišejo: »Slavno c. kr. okrajno glavarstvo bi najboljšo storilo, ko bi vse volivno delo zavrglo in poslalo na Jesenice vladnega komisarja, ki naj vse volivno delo iznova začne.« Zakaj neki? Ko so vendar poprej vsi vpili, da naj bodo hitro volitve! Ali hočejo liberalci in sociji voliti, ali ne, to nam je prav vseeno. Ampak, da c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici tako zelo izkuša našo potrpežljivost, to se nam zdi neumljivo. Mi hočemo volitve, potem pa naj sedijo magari sami sociji v ob-

Jaz mislim, da je moral Gregorčič videti otroka v takem blaženem položaju takrat, ko je zapel: »Pogled v nedolžno oko.«

A to dete je spalo.
A, pst! Če ni to angel?

Spomnil sem se na Sassoferratove angelce v cerkvi sv. Sabine v Rimu. Ravno taki zlati kodri, ravno take oči, samo da so te rahlo priprte, ravno take ustnice — živi rubini, obraz in roke bele, kakor od alabastra.

»In meni v njem leskeče odsev nekdanje sreče ...«

Sklonil bi se predenj, pa bi poljubil ta nebeški obraz. Ali večje kakor moje dopadajenje nad stvarjo je bila moja hvaležnost do Stvarnika, ki nam je ustvaril te čudovite stvari.

Okrenil sem se in pogledal v nebo s hvaležnim pogledom. Pri tem sem zadel ob maklenovo vejevje; zašumelo je in otrok se je prebudil in vstal.

Pogledal me je in ni se me zbal.

»Taka si kot angel!« sem izpregovoril.

»Ja, angel! Ko bi grehov ne imela!«

»V tvojih nedolžnih očeh ni greha.«

»Ja, smrtnega že ne. Pa so mali.«

»A ti se kmalu izbrišejo.«

»Kadar grem k spovedi, mi spovednik pravijo: to še ni smrten greh, samo varovati se moraš.«

»Ali hodiš rada k svetemu obhajilu?«

»Rada! Včasih kar ubežim.«

»Ali ti kdo brani?«

»Ja, drug ne, kakor moja slabost. Včasih mi postane slabo, če sem predolgo tešč.«

»Kaj bi rada bila, kadar odrasteš?«

»Ja, ne vem. V samostan bi pa rada šla, ali bi vi mogli storiti, da bi šla jaz v samostan k Uršulinkam — v Škofjo Loko?«

»Dete, tega ne morem.«

Ne vem, doklej in kako bi se še pletli pogovori s tem nedolžnim otrokom, da naju niso zmotili drugi romarji, ki so prišli na ravnico.

Čez pol ure — na Limbarski gori je vsak čas preračunjen na pol ure — čez pol ure torej smo odšli s prijazne ravnice v cerkev, da se poslovimo od sv. Valentina.

Božji mir mi je legel na srce, ko sem odhajal iz cerkve. Ako ni bil božji mir, pa je bilo vsaj verno zaupanje, da bom uslišan ...

Ako ne, homo pa voljno nosili svoj križ, kakor doslej, še zanaprej. Tako voljno, kakor ona stara žena, ki sem jo srečal nazaj grede sredi pota na Limbarski gori.

Stara je štiriinosemdeset let in vsa oslabela — a mora mladima težko delati s svojo izsušeno roko, da zasluži svoj trdi kruh.

Odkril sem se in jo v slovo toplo pozdravil v spoštovanju do skrivnosti težkega križa, ki ga žena tako vdano nosi. Sveta vsaka zemlja, kjer stoje taki križi!

Čez dvakrat pol ure smo bili pod goro. In čez šestkrat pol ure pa že doma, z veselo mislijo: »Kdaj pojdemo zopet na Limbarsko goro?« Nemara smo bili na gori več kakor pol ure? A če je bilo več, sem pozabil od same romarske radosti.

činskem odboru. Sicer pa več o tem na protestnem shodu, ki ga bomo morali bržkone sklicati v kratkem.

Občinske volitve za občino Velika Loka.

V okolici Št. Lorenca in Velike Loke pa prav do Trebnja in Čateža se je vgnjezdil najhujši kmečki liberalizem, ki se je rodil in redil v gostilnah, kjer je skoro edini pogovor zabavljanje proti veri, duhovnikom in naši stranki. Nekateri so zašli tako daleč, da sploh ne izpolnjujejo svojih verskih dolžnosti, drugi pijančki, ki za glaž vina vse storijo, večina pa zaslepljeni, ki ne vedo za kaj se gre. Nasledki se kažejo v grozni posirovelosti mladine, od katere je bil zadnji poboj na Čatežu le mali dokaz.

Pri lanskih občinskih volitvah so zmagali liberalci v dveh razredih in zagnali velik zmagovalen haló v »Narodu«. Kako in s katerimi pripomočki so zmagali, rajše molčimo. Volitve so bile ovržene od deželne vlade.

Na 23. avgusta t. l. so bile določene nove volitve. Agitacija se je začela kakor vselej, tako tudi zdaj z lažmi o naši stranki: Gre se za to, če boste one krone (za socialno zavarovanje) plačevali. Boš videl, kako boš plačeval! Gre za to, če boste od vina v hramih davek plačevali. Gre se za cesto čez Roje ... Kdo bo farjem verjel? ... Pokazati niso imeli ničesar, kar bi oni storili za kmeta. Naš liberalci zna le zabavljati, kleti in piiti. Potem so napravili strastno agitacijo po celi občini in izven nje. Navadno sta hodila dva ali tudi trije od hiše do hiše. Šli so tudi v sosednje občine in počastili skoro vsakega volivca s svojo sitnostjo. Vse je bilo na nogah. Posebno od žensk so hoteli imeti povsod pooblastila.

Pri tem seveda tudi mi nismo spali. Ljudje so se začeli zavedati in so razvili skoro v vsaki vasi najuspešnejšo agitacijo proti liberalnim divjakom. Liberalci pa so do volitve vpili: »Naša zmaga je popolnoma gotova!«

Tako je prišla odločilna sreda pred sv. Jernejem. Ze ob 7. zjutraj so se začele naše trume vsipati od vseh krajev. Liberalni vodje so bili poparjeni, kakor bi jih s kropom polil. Zvečer je postal znan izid glasovanja. Liberalci so ohranili podobno Veliko Loko, katero smo mi prvi naskočili, in dosegli tako znatno manjšino, da imamo najboljšo upanje za naprej, ohranili Mali Videm. Tu nismo upali na zmago. V drugih podobnih liberalci skoro v pošteev ne pridejo. Najboljši je trebanjski Škovec, kjer je bilo naših 65, nasprotnih 4. Dolga njiva v Št. Lorencu 37 in 10. Tudi Čatež in Štefan sta se tako držala, da bo liberalce minilo veselje v takih naših trdnjavah poizkušati svojo srečo.

Katastrofa je pa prišla v razredih. Vedno se bahajo: Mi smo največji davkoplačevalci. Prvi razred pokaže našo sijajno zmago 105 proti 68. Naravnost uničevalen je pa izid drugega razreda. Številke 188 naših, 82 nasprotnih! Tiho so odšli vinski liberalci iz gostiln in se kar izgubili vsak na svoj dom, našim je radost popolnila srca: »Pravična stvar je zmagala!« Čudno to ni, ko ljudje vidijo naše delo za kmetovo srečo. Na Čatežu imajo hranilnico, ki tako uspešno deluje, imajo čistilnik vina in motor za mlačev. V Št. Lorencu je mlekarja že stotisoče dala kmetom za mleko, naglo se izboljšuje svinjereja,

napravile so se gnojne jame v takem številu, kakor malokje drugod. Le letos smo preskrbeli ljudem 57.200 kg superfosfata po znižani ceni, preskrbeli najboljše semena in dosegli od deželne vlade 1600 K podpore za revne, katerim smo preskrbeli turšice po znižani ceni. Vse naše delo je imelo za cilj le občno korist.

Ljudje vidijo svoje resnične prijatelje in gredo za nami.

Z Viča.

Marljivi odbor tukajšnjega katol. slov. izobraževalnega društva je svojim članom in somišljenikom s skupnim izletom v romantični Bohinjski preskrbel res nekaj veselega, koristnega in razvedrilnega. Razveselilo in razvedrilo se bo verno delavstvo v svežem gorenjskem zraku, katerega zlasti letos v dnevih suše in vročine potrebuje kakor riba čiste vode. Koristil bo izlet mnogim, ki lepe Gorenjske razum kvečjemu do Brezja še niso videli. Saj nas bo železnica vozila mimo najvažnejših točk divne Gorenjske. Videli bomo starodavni Kranj, Radoljico, živahne Jesenice. Preko romantičnega Vintgarja »leteli« bomo mimo »bisera« Kranjske, svetovnoznane Bleda. Od tu bomo zavili, vozeč se med bogatoobraščenimi gorami, proti cilju našega izleta, proti Bohinju. Vspored po Bohinju je tako razvrščen, da se bodo izletniki seznanili lahko z vsemi znamenitostmi Bohinja in jezera. Dopoldansko sv. opravilo bo pri sv. Duhu tik jezera, popoldansko pa v Srednji vasi. Tako bo tudi v dušnem oziru izletnikom postreženo. Za petje bo skrbel društveni moški in mešani pevski zbor, ki se bo polnoštevilno udeležil izleta. Za točno postrežbo bo tudi preskrbljeno. Če bo kdo opešal, mu bodo vozovi na razpolago. Vse kaže, da je upati, da bomo ob času tega skupnega izleta iz srca zapeli: »Na Gorenjskem je fleten ...« — Cenjeni somišljeniki in somišljenice porabite lepo priliko, ko se boste z malimi stroški udeležili res pravega, neprisiljenega veselja in razvedrila. Ako se še niste javili za izlet, blagovolite to storiti vsaj do ponedeljka, t. j. do 28. avgusta. — Vozni listiki stanejo po 3 K 80 vin. Dobe se v župnišču ali pri g. Fr. Gorjupu, delovodji v tobačni tovarni, ali v konsumu na Glincah ali v Ljubljani. Na veselo svidenje!

Iz Šentjerneja.

V Šentjerneju že tri dni pobijamo klerikalnega zmaja s papirnati granatami. Ali kaj, ko ta strašna zver noče poginiti! Mu odbiješ eno glavo, pa mu takoj sedem novih zraste. Mrzla zona liberalcem kosti pretresa. Bomo že sporočili, koliko glav mu je zrastle. — Vaš popis celovške razstave odgovarja do pičice resnici. Tudi sam sem pred štirinajstimi dnevi razstavo posepil. Povsod me veseli gledati napredek človeškega duha, bodisi že pri Slovencih ali Nemcih. A pri obisku te razstave sem bil res razočaran v — negativnem pomenu. Pri vstopu mi hitro priletel nasproti mlada amakonka ter hiti pripenjati nacionalno kokardo na jopič. Stoj, punca, pravim, tega jaz ne maram! Velečastni, bodete v razstavi preveč nadlegovani, ako tega znamenja nimate. E, se bom že obranil, saj imam solnčnik. Ko pa dalje idem, zrem popolno prazne pro-

store. Videl nisem drugega, nego desno in levo same gostilniške paviljone ter napise: »Reininghaus«, »Puntigam«, »Märzen-Bier«. Prostorji vsi prazni, mislim, da nas v vsej razstavi ni bilo obiskovalcev dvajset. Tam na koncu je bila neka zračna železnica — največja zanimivost v vsej razstavi; a ta je bila z deskami zaplonkana, da nisem mogel videti, ka je pravzaprav. Z veliko nejevoljo in indignacijo sem zapustil razstavni prostor ter takoj napisal prijatelju razglednico: Če hočeš videti ironijo razstave, pojdi v Celovec! — Ze zopet požar! V četrtek dopoldne je pogorelo v Tomažji vasi — fari belocerkniški — osem gospodarjev! Res je, da nesreča nikdar ne počiva, a vendar je zopet res, da so nesreče dostikrat ljudje sami krivi. Zato se svetuje, naj bi č. farni predstojniki večkrat na leto svoje farane na čuječnost in previdnost z užgalicami in pepelom opozorili. Poznamo župnika, ki ima lepo navado, da vsakokrat, kadar se oznanja kaka zbirka za pogorele ali je v obližju bila kaka požarna nesreča, svojim faranom priporoča, kako skrbno naj shranjujejo užgalice, zaklepajo v predalnike, da ne pridejo otrokom v roke; ženske pa naj skrbno gledajo, kam stresajo pepel. Tudi se priporoča, da bi v taki suši kakor je sedaj, pri vsaki hiši imeli pripravljeno vodo v večjem čeburu ali kadi. Na prvi odpomoči je veliko, če ne — vse ležeče!

Na semnju v Št. Jerneju so ljubljanski mesarji kupili vole prve vrste kilo po 87 do 88 h na živo vago; kako pa meso prodajajo? Ni pravega razmerja. Novomeški mesarji, ki imajo še ugodnejše stališče, ker kupujejo neposredno pri producentu in ne na semnjih, pri kozarcu vina in golažu v njihovih gostilnah se gliha ali na čez ali na vago; »le tebi toliko dam, ker te poznam in te imam rad; kar udari!«; in kmet v zadregi udari. Meso ima pa še vedno isto visoko ceno. Udarjen je kmet in konsument, oba sta brez pravnega pomočka izročena špekulanzstvu.

Tržiške novice.

Kinematograf je zašel tudi k nam. Lastnik si je izbral ta čas menda zato, da lahko tudi mladina, ki ima počitnice zahaja vanj. Prepovedano je od šolskih oblasti brez dovoljenja šolskega vodstva posegati v količino dvomilijev predstave. In take kaže tudi ta kinematograf. Na sporedu z dne 20. t. m. je bila točka 2. Sumljiv soprog, 3. Zapeljivka itd., gotovo stvari, ki so vse prej nego podučne. — Pozivljamo pristojne oblasti, na napravijo konec takemu zapeljevanju k nenravnosti. Stariši, ne pošiljajte mladine k takim predstavam!

Osebnost. Odbor podpornega društva črevljarskih pomočnikov je v svoji nedeljski seji izključil sodruga Jožefa Bukovnika iz društva, ker venomer napada oziroma povzroča napade v »Zarji« na razne neljube mu osebe.

Izlet na Koroško in sicer v Podljudbelj napravi telovadni odsek Orel jutri 27. t. m. v krajih. Odhod zjutraj zgodaj iz Trčiča. Ob 8. uri bo sveta maša Podljudbelom. Popoldne bo v Delavskem domu nastop telovadcev ter domača zabava, katero prirede ondodni člani delavskega društva. Treba je, da se sosedje, ki streme za istimi cilji vedno bolj spoznavajo in sprijaznijo. Na večer

povratek čez Ljubelj. Izlet se napravlja kajpada samo ob ugodnem vremenu.

Pododbor gorenjske dijaške zveze je napravil minolo nedeljo socialni čaj. Zjutraj so imeli dijaki sveto mašo ob 8. uri. Pri tej je popeval v to sestavljen zbor. Ob 11. je bilo 1. predavanje. Predaval je jako poljudno visokošolski g. Mohorič o državnem in finančnem gospodarstvu, o katerem je nadaljeval v popoldanskem predavanju. To sleganje je bilo manj dobro obiskano, deloma radi ugodnega vremena, deloma radi nekaterih drugih ovir. — Zvečer so naši dijaki priredili predstavo godbo in igro »Sv. Vid«. Dvorana je bila nabito polna občinstva, ki je živahno pozdravljalo mlade, nadarjene godbenike in igralce, ki so se vživili v svoje vloge in jih vrlo dobro prednašali.

Splošna delavska bolnišnica in poporna blagajna je tudi v letošnjem letu dobila izredne podpore. Nedavno ji je slavna Kranjska hranilnica naklonila 200 K, te dni pa je veseljavni odbor nakazal podporo 150 K. Za veliko kudušno podporo izreka odbor najtoplejše zahvalo.

Za novo župnijo Lom je imenovan č. g. Jakob Ogrizek, dosedaj župnik v Št. Lambertu. Novi g. župnik nastopi župnijo 1. septembra.

»Naša Moč«, glasilo krščansko-socialnega delavstva se prodaja odslej v trgovini g. Petra Gregorec na Glavni trgu.

Iz Višnje Gore.

Grozna suša vlada v višnjegorski okolici. Mesto otave kažejo senožeti go la rjava rebra. Ajda, glavni tukajšnji pridelek, je popolno uničen. Enako slabo je z drugimi jesenskimi pridelki. Korenja in repe ne bode nič, zato bodo morali ljudje neopitane prašiče prodati za slepo ceno. Prva polovica leta je bila dobra, dosti sena in strni. Toda v te suši zlasti hribci nimajo kaj za živino odkositi, zato povsod že s suho mrvmi krmijo; predno bode jesen, bodo polovico pokrmili. Češplje so kazale dobro, ali vsled suše odpadajo. Hribske vasi nimajo nobene vode. Studenci in potoki imajo le malo množino vode. Dežja nima bilo že poldrugi mesec. Pričakovali smo prav dobro letino, pa sedanja suša nam bo uničila vse naše upe. — V kotel, v katerem se za prašiče kuha, je padel triletni sinček Antona Grčmana Leskovca pri Višnjigori, kjer se je takoparil, da je kmalu potem umrl. — Prifarni cerkvi se je sezidal prostora in čeden Društveni dom, ki bo v kratkem dodelan. Več o njem in o tistih, ki imajo za to zasluge, o priliki otvoritve, bode še letos. — V tej suši, dne 22. avgusta, smo merili množino vode naših studencev, ki imajo to prednost, da poleg izborne vode ležijo po 50 do 70 metrov nad dolino tako, da bi zamogli vsodni okraj višnjegorski in morda še doberniško planjavo z vodo preskrbeti. Studenec Jerom ima šest in pol litra Kosca pa sedem in pol litra na sekundo, torej oba 14 sekundnih litrov ob te suši. Seveda sta oba studenca sedaj po normalno množino vode. Dramelejo ima pa 24 litrov vode na minuto. Temperatura vseh teh voda je 11 stop. C.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

»Ti s pa en fejš, priden fant. Tu morm pa rečt: tku delounga čluveka, kokr s ti, ni pud iblanskem zgunovem!« Šmajhlou se m je gespud dohtar Taučar zadnč, ke sma se srečala na Brege. »Če b biu jest namest tebe, b že zdauni Iblan fige pukazu in šou vn na dežela. Viš, na dežel jamraja, de jm delouneh ldi manka. Tam b biu zate pule; tam b ti lohka naprej pršou. U Iblan se zastojn ubijaš in fretareš, tle na u nkol nč iz tebe. U Iblan nas je dost, ke sma za del, če že prou ne tku, kokr s ti; ke nas je pa velik, pa že tud

lohka use uprauma sami in tebe na uma Buh ve kuku pogrešal. Pepe, kar na dežela se presel; u kašn lušn kraj se presel, pa uš vidu, de u bulš zate.«

»Kuku je pa tu, de sa me začel nankat preguvarjat, de b šou na dežela?« začudu sm se nalaš. »Če sm du zdej lohka živu tle, no pa če prou ne lohka, živu sm pa le; um že še tud ud zdej kok naprej rinu. Uni, gespud dohtar, mende špekuliraja iz mna tku, kokr sa iz gespudam placrešpehtarjam, al kokr se je na kmeteh imenvou: živi nazdraunikam Ribnkarjam. Nega sa pusl na kmete brunda toučt in samga sebe zatajvat; jest se pa na pestim tku putegnt, kokr se je on pustu, gespud dohtar. Na kmeteh je treba res delat, iz rukam delat in ne iz jezikan —«

»A mi iz jezikan delama, kaj?«

»Uni tud iz jezikan na delaja, tu je res; ampak uni iz jezikan tist puderaja, kar sa druht iz glava naredi. Veja, tku je!« Zafkrnu sm gespuda dohtar Taučarja, ke se m je prou res fržmagal, de me ma tku za Baumnga, de mu um šou res na lim, kokr mu je šou gespud Ribnkar. »Na u Janez pr men kaše pihu, ne. Le dobr nej s zamerkaja. Jest ustanem u Iblan, pa če se usi leberalec na glava pustaute. Kdur nima slabe vesti, se ni treba mu mene nč bat.«

»A misleš, Pepe, de se te jest bujim? Če tud moja vest ni Buh vé kuku dobra, al bujim se te pa use glih ne. Ti nimaš take bombe, de b pršla men du žiuga. Le verjem, de je res. Jest t le dobr čm, zatu sm t nasvetvou, de pust ta nahvaležna Iblana. Puglej mene, puglej moje prjatle! Usi se martrama in ubijama glave, kuku b Iblan dobr sturl. Pa misleš, de je kašn prznajne? Prou nubedni! Tist nam upijeja žiuga, kere najamema za tu in jh plačama, kokr najame gespud Lončarič ldi, de mu delaja ceste, al pa Čečuvička, de mu kopleja Grubarju kanal. De b pa zastojn le edn nafa udperu in men al pa kermo mojmo prjatle žiuga zaupou, tu je pa glih tku, kokr pet krau za en groš. Zatu pa nekar na misl, de strežem jest teb pu kruh. Nekol! Buh t ga pužegni! Jej ga, kulkr ga čš; še zadauš se žihr iz nim.«

»Aha; sej tist b mende rad, de b se jest zadavu; ke ne? Al tega ni Buh reku, de b se jest zadavu. Mugoče, de znam enkat tku al pa tku ukul pridet; al zadavu se pa na bom, zatu ke jest usaka reč iz legnatja pužeram in nism tku pužrešn, kokr ste leberalci. Preveč pužrešn ldi je pa nimaja nekol ta prave sreče. Sej puznaja tista vesterja ud kuka, ke je nesu košček mesa čez vuda? Vidja, iz leberalcem je glih tku: ste mel ubčinsk svet; ste mel deželn

zbor u sojah rukah; ste mel tu in st mel un. Pa nekol vam ni blu zadost! zmeri ste še stegval uratove, ket pur mani vn iz kurnka in gledal, ki b se š dal kej ufermat. Ke ste pa le preve stegval soje klune pu družeh dubrotah vam je pa zmuznu iz kluna deželz zbor in ubčinskega sveta vam že tud du malga dve tretin vn iz kluna maha. Š enkat dobr zazjejte, pa u šou še t prlafur. Pol pa zjejte.«

»En strašn strpen jezek maš t! Učaseh je še mugoče iz taba kašna pa metna beseda guvort; učaseh pa pihaket gad ukul sebe in pikneš kerga du sežeš. Dons si gvišn spet iz ta leva nog ustou, de s tku zadirliu. Sej t vnde nism nč hudga naredu, pa m tak prauš, de b jh mogu krुकudil čutet, k ma vnder hedu debela koža. Če že reneč jt iz Iblane, pa tle ustan; sej na zadne je men use glih. Mene je le gspud dohtar Trilllar nakajfu, de nej tu nasvetjem — —«

»Aha; tok sm le ta prava pugruntu de vam ni za tu, de b se men dok gudil, ampak za tu, de b vam na mog več kratet dneunga in nočnga miru. Za tu vam je; sam za tu!«

»Forkoc! Iz taba nej se cucel krega, pa ne jest! Jest um gespud dohtar Trilllarja h teb puslou, pa vidva zmenta, kokr se čta, jest se na na um več med utrohe mešu.«

Med šolskim letom 1910/11 je bil od nas iz službenih ozirav prestavljen nadučitelj Blaganje v Dole nad Litijo, kamor je bila ž njim vred premeščena kot učiteljica tudi njegova gospa soproga. Na naši dvorazrednici sta od 24. novembra m. l. do konca šolskega leta provizorično podučevali učiteljici gđc. Angela Sakotnik kot voditeljica in gđc. Lilija Miserit. Letošnjo spomlad sta bili pa razpisani obe službi. Prosil je g. nadučitelj Bezeljak in njegova gospa soproga, g. nadučitelj Fr. Musar z Bučke in dosedanja provizorična voditeljica gđc. Sakotnikova. Krajni šolski svet na Vačah, kateremu ne sme biti napredek šole deveta briga, je predlagal izključno samo nadučitelja Musarja radi njegove boljše kvalifikacije in Sakotnikovo, ker je bila z ozirom na prejšnje službe s »prav dobro« kvalificirana, napravila izkušnje z odliko ter tudi na Vačah pokazala, da je v pravem pomenu besede »nad vse marljiva« ter »živi samo za šolo«. Izkušnja zadnjih let je tudi pri nas dokazala, da za napredek šole ni ugodno, če podučuje nadučitelj s svojo soprogo. Tudi okrajni šolski svet prvotno ni imel ničesar proti temu predlogu. Na binkoštni ponedeljek, ko je imel kandidat Reisner svoj »shod« na Vačah, je slučajno prišel nadučitelj Musar pogledat na Vače. Kaj je rekel in kake spomine je prinesel domov, nam ni znano. Pač pa je bil naš krajni šolski svet kmalu potem obveščen, da je g. Musar prošnjo umaknil. Nikakor je pa ni umaknil g. Bezeljak s svojo soprogo, gđc. Sakotnikova pa tudi ne. Naš krajni šolski svet je pristojni oblasti še enkrat predlagal gđc. Sakotnikovo ter bil njenja, naj se nadučiteljevo mesto še enkrat razpiše. Ker se je pa sedaj okrajni šolski svet v Litiji zavzemal za g. nadučitelja Bezeljaka in njegovo gospo soprogo, zato se pa naš krajni šolski svet topot kot avtonomna korporacija ni dal omalovaževati ter je svojo zahtevo naznanil deželnemu šolskemu svetu v Ljubljano. Šolska oblast je predlogu krajnega šolskega sveta samo toliko ugodila, da je imenovala gđc. Sakotnikovo za drugo učno mesto, nadučiteljem pa je bil imenovan g. Fr. Bezeljak iz Št. Vida pri Cerknici, ki pa se do danes ni odpovedal, kar je pač njegova zasebna stvar. Krajni šolski svet je molčal in o kakem imenovanju »pod roko« nikamor ničesar očital. Tako stoji stvar v resnici. Našim liberalcem Sakotnikova zato ni všeč, ker izpolnjuje svoje krščanske in službene dolžnosti ter z gotovo stranko ne kroga cele noči. Ker morebitne spletke niso nič izdale, zato so se pritožili na svojo najvišjo instanco, na »Slov. Narod«, kjer v štev. 193. z dne 23. t. m. neki »Vačan« kar na debelo laže. Osební napadi so specifično svojstvo kranjskega hribovskega liberalstva. Na piko je vzel ta kavalir gđc. Sakotnikovo. Nič ne omeni, koliko se je morala med letom truditi na naši zanamarijeni šoli. Res je pri šoli kakih pet let že šolski vrt, a na njem se otroci še nikoli niso učili cepiti, saj so redkosejani učitelji, ki bi se s tem pečali. Blaganje je imel zadnje tri leta drevesc, zdaj jih pa sploh nič ni. Na naši šoli pogrešamo pa tudi zastavo, ki se v Avstriji običajno razobeša na cesarjev rojstni dan. Resnica je, da je krajni

»Nej le pošleja gespud dohtar Trilllarja h men; o, nej ga le pošleja. Um mou saj enkat prloznast, de mu um tud jest kej nasvetvou; pa kej bl pametnga, kokr uni men.«

»Kua mu pa misleš nasvetvat, Pepe? Pa men puvej; murde b toj svet tud men prou prsou. Kaj misleš?«

»O ja! Tud nm in še marskermo drugmo leberalnmo frakarí u moj svet prou prsou.«

»No, pa puvej! T um prou hvaležn, če u res kej zalegu toj svet.«

»A sa že slišal, kašna uručina je pulet pud celindram? Ta narmn za deset gradu je pud celindram bl uročc, kokr drgač. Ta uročina pa na stri dobr čluvek in če člouk iz takmo celindram hod ukul, se mu hmal mežgani stenstaja, če ma pa člouk tenstane mežgane u glau, pol ga pa tku kida, kokr ga leberaln prvakari zdej kidate. Zdej je pa eden znajdu taka ventilacija za u celinder, de glava hladi, in tu sm tou glih nasvetvat gespud dohtar Trilllari in nm in še marskermo ud vaše garde, de b s kepil take celindre. Če ute mel take celindre, ute mel tud bl hladne glave in če ute mel hladne glave, ga tud na ute več tku kidal in čez take rči zabaulal, ke jh je deželni udhor in sploh Sluvsenska Ludska Stranka začela vn spelavat u kurist Sluvenču, in če na ute več zabaulal, vas u pustu pr gmah in u iz vam cufridn tud

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

šolski predsednik oddal v obdelovanje vrt gđc. Sakotnikovi, ona ga je rabila, to vemo vsi, samo »Narodov« »Vačan« ne. O gđc. Miserit pravi dopisnik, da je pošena gospodična, ki jo vse spoštuje. O tem rajše molčimo, ker imamo več takta kot liberalci. Korake pa le napravite pri »svojih« poslancih! Kaj ne, občinske volitve se bližajo. Da ne bi na vašo zadnjo blamažo s tistim tatermanom mislili, zato si s šolo pomagajte. Tudi bodočega učitelja bi radi vjeli za svoje namene, zato že sedaj hujskate.

Požar v Tomažji vasi.

25. avgusta, okrog pol 11. ure dopoldne naznanil plat zvona ogenj. — Kje gori? V Tomažji vasi v obližju Dobruške vasi na poti v Škocijan. Pred skednjem Alojzija Novšaka je pričela goreti nakopičena slama iz dozdaj še neznanega povoda ter je bila naenkrat v ognju i streha skednja in hleva. Edina gospodinja, ki je bila doma, je hitela v hlev izganjat živino; pa bilo je že prepozno. Goreča streha je že padla na tla ter ji zapirala izhod. Komaj se je še rešila vsa opečena; živina pa je ostala v hlevu in zgorela. Žensko so hitro odpeljali v bolnišnico v Novo mesto, če bo še kaj pomoči; moža gospodarja pa še doma ni bilo. Le hiša z opeko krita je ostala, drugo je vse zgorelo. Vsled silne suše se je ogenj hitro širil od poslopja do poslopja, tako da je v teku pol ure bilo okrog 20 gospodarskih poslopij v ognju. Slavne požarne brambe iz Bele cerkve, Škocijana, Št. Jerneja, Šempetra in celo iz Novega mesta so neumorno gasile, dokler ni zmanjkalo vode, da so omejile požar ter tako obvarovale nesreče ostali del vasi. Bodi jim tem potom, kakor tudi prihitelim orožnikom izrečena iskrena zahvala! — Ponesrečencem je zgorel ves že spravljani živež, tudi krompir, drugega jesenskega pridelka bo pa vsled dolgotrajne suše itak malo; živini pa je uničena vsa krma. Položaj nesrečnih pogorelcov je obupen. Z malo zavarovalnino si niti streh ne bodo mogli postaviti; kje so pa živila za ljudi, gospodarska orodja in krma za živino? Jesen — letos žalibog prazna — pa je pred durmi. Eden izmed pogorelcov — Mehak — pa celo ni bil nič zavarovan; in temu je vse zgorelo. — Milih darov usmiljenih src za pogorcele prosí in sprejema župni urad pri Beli cerkvi, ki jih bo objavil v časopisih.

Z Mirne.

Slov. kat. izobraževalno društvo na Mirni je priredilo pretečeno nedeljo dne 20. t. m. izlet na prijazno Selo pri Mirni. To je prvi izlet našega društva, ki se je prav dobro obnesel. Na senčnem vrtu pri Kordanu so se vrstili govori, deklamacije, petje in tamburiranje v lepem vspredu. Največ smeha pa je izvalil gledalec »Žane iz Ljubljane« s svojimi dobro prednašanimi kupleti. V splošnem veselju so se pojoč vračali udeleženci domov z zavestjo, da so preživeli zopet en dan nekajenega veselja. — Koliko je liberalcem verjetno? Občinskih volitev na Mirni dne 8. t. m. se S. L. S. kot taka ni prav nič udeležila, ker se je povdarjalo od liberalcev, da bo potem mir, če jim pustimo prosto roko. To se je od strani S. L. S. lojalno vpoštevalo, ker je štela napredna volilna lista večino naših mož. Tedaj tu ni bilo nasprotnika. A kaj so storili prekanjeni liberalci? Ko so čutili, da jih res pustimo v miru, pa so najboljše naše moze pahili iz odbora. Dobro, da ste nas izučili. Nikoli več liberalcu nič ne bomo verjeli. Ugovor proti mnogim nezakonitostim ob volitvi je že vložen. Drugič se vidimo. Takrat bo pa zmaga naša!

Poskušen umor na goriškem sodišču.

Gorica, 25. avgusta 1911.

Danes dopoldne ob pol 10. uri se je v Gorici zopet zgodil senzacionalen slučaj. Naenkrat se je po Gorici raznesla vest, da je na hodniku goriške sodnije bil nekdo umorjen. Stvar pa je ta:

Gospa Karolina Bozzini, rojena Stabile je posodila nekemu Fantuzziu 25.000 K. Sedaj pa je naenkrat zahtevala denar nazaj. Ker pa Fantuzzi denarja ni mogel vrniti, je prišlo do tožbe in danes se je vršila dražba Fantuzzijeve hiše na Št. Peterski cesti. Že včeraj je Fantuzzi kupil nov revolver in pri tej priliki dejal: »Š tem jutri enega ustrelim.« — Ko je danes Fantuzzi na hodniku sodnije po dražbi srečal odvetniškega koncipijenta dr. Gvidona Battigija, nečaka gospe Bozzini, potegne revolver in ustrelil nanj. K sreči ga ni zadel. Hitro ustrelil drugič, a brez uspeha. Battigi skoči proč, a Fantuzzi bi bil ustrelil nanj še tretjič, da ni sko-

čil nanj g. Peter Pahor iz Renč ter mu preprečil nadaljnje streljanje. Ko je Fantuzzi drugič ustrelil, je v tistem hipu stopil na koridor bivši župan dr. Marani, ki mu je krogla šla mimo ušes. Oba strela sta spravila po koncu celo sodnijo. Fantuzzija, ki je star 56 let, so aretirali. Battigija je napadel, ker je menil, da je on kot nečak gospe Bozzini jo pregovoril, da je spravila njega na kant. — Splošno je bilo mnenje, da bi se bilo zgodilo kaj hujšega, če bi ne bil o pravem času skočil pogumno vmes g. Peter Pahor iz Renč in preprečil nesrečo. K temu omenjamo tudi še, da je pred kakimi 30. leti oče gospe Stabile, ki je izposojal denar na precejšnje obresti, bil umorjen od nekega kolona v trgovini Dominika Nardini v Raštelju.

Koroške novice.

k V Škocijanu pri Doberlivasi bo obhajalo v nedeljo, 17. septembra s. k. s. bralno društvo svojo petletnico. Priprave obljubujejo dobro prireditve in vsa okoliška društva se uljudno vabijo k točni udeležbi.

k Velikovška »Lipa« ima 10. septembra v Narodnem domu občni zbor ob 3. popoldne. Razun običajnih točk obsega spored govorov, šaljivo igro »Sokratov god« in nastop Orlov s šaljivo telovadbo. Pouka in zabave bo dosti, naj le slavnega občinstva nikar ne primanjkuje.

Štajerske novice.

š Maribor. V petek, 25. avgusta, ob 1. uri ponoči je umrl v tukajšnjem frančiškanskem samostanu č. P. Krizolog Spur. Umorila ga je neizprosna jetika. Od Velike noči sem je bil vedno v postelji. Rojen je rajni na Kropju pri Ljutomeru dne 17. maja 1886. Na svoji primiciji se je tako močno prehladil, da se je nalezel nesrečne morilke mladih ljudi. Rajni je bil zelo blagega, mirnega značaja. Želja njegova je bila iti na Kitajsko ali na Japonsko razširjat Kristusov nauk, a bela žena ga je peljala drugam. Pogreb rajnega se je vršil danes, v soboto, 26. avgusta, ob 4. uri popoldne. Duša blaga, počivaj sladko!

š Hoče. Naše delavno bralno društvo priredi prihodnjo nedeljo, 27. avgusta popoldne v prostorih gostilne g. Rojkota večjo narodno veselico. Posebno zanimanje vzbuja prihod Orla iz Maribora, ki je obljubil svoje sodelovanje. Na sporedu je mnogo lepih točk: igra, petje, licitacije, šaljiv srečolov in mnogo drugega. Naša občina je pred letom prišla iz nemčurskih v slovenske roke, dajmo z obilnim obiskom na nedeljski veselici slovenskim Hočanom še več poguma za narodni boj. Mariborčani, okoličani in sosede, prihitite vsi v Hoče!

š Velenje. Narodni čin slovenskih liberalcev. Pri volitvah v okrajni šolski svet Šostanj so se združili nemškutarji. Nemci in slovenski (!?) liberalci in so postavili skupno kandidatno listo Franz Woschnagg, J. Hauke, J. Žagar, Verbuč in Dvornik. A sreča tej nemškutarsko-liberalni listi ni bila mila, zmagali so kandidatje naše stranke: pl. Adamovič, dekan Rotner, dr. Majer, Iv. Koren in Jos. Skaza. Tako važno korporacijo kot je okrajni šolski svet bi radi liberalci izročili na milost in nemilost najdržnejšim nasprotnikom, samo radi tega, da dobijo par častnih mest in da ojačajo šulferajn v Saleški dolini. — Rodoljubje pa tako!

š Celje. Ali je kmetijska šola v Št. Juriju ob južni železnici zavod za liberalce, ker dobijo samo listi a la »Slov. Narod« in »Narodni List« poročila iz te šole? Danes se vrši šolska skušnja, a obvestila o tem prinaša samo celjsko liberalno budalo »Narodni List«. Ali ne zastopa časopisje naše stranke ogromne mase našega ljudstva, g. Bellé? O teh razmerah moramo govoriti še odločno besedo.

š Savinjska dolina. Veliko zanimanje vlada v Savinjski dolini za mladinsko slavnost 10. septembra v Petrovčah. V vseh župnijah se oglašajo fantje v velikem številu za prireditve. Udeležba bo iz vseh krajev res ogromna. Za one Orla in Mladenške zveze, katerih zastopniki se pripeljejo do pol 8. ure v Celje iz Maribora in Ljubljane, zbirališč hotel »Beli vol« v Celju, odkoder odkorakajo okrog 8. vsi skupno peš v Petrovče. Na veselo svidenje v lepi Savinjski dolini! 10. septembra vsi v naše Petrovče! Naprej!

š Trbovlje. Naša občina dobi dva nova redarja. Bila je to že skrajna potreba, ker liberalno-rdečkarske surovine sploh niso dale na večer več miru. Miren potnik ni bil varen na cesti. Trbovlje res napredujejo! — Tifus se je zanesel v našo občino. Obolelo je nevarno že pet oseb na legarju. No, pa so sanitarne razmere v občini tudi take, da se Bogu smili. — Nesreča v rudniku.

Zaduhi plin je skoraj zadušil več delavcev v rovu, vendar so jih zdravniki še pravočasno oteli.

š Konjice. 3. septembra priredi naše Bralno društvo večjo veselico v »Narodnem domu«; govorit je obljubil priti g. poslanec dr. Korošec.

š Osebná vest. Za predsednika delavskega razsodišča v Gradcu je imenovan dr. Karl Pucher.

š Rokodelsko razstavo na Spodnjem Stajerskem, in sicer v jeseni leta 1912., namerava prirediti Zveza rokodelcev in obrtnikov v Mariboru. Z razstavo bo združena tudi razstava raznih rokodelskih učencev.

š Na graškem sejmu zaklanih telet in svinj so mestni zdravniki 25. avgusta našli 53 telet, katerih meso je bilo že pokvarjeno. Krivo je tega deloma vročina, deloma pa ogrske sanitarne razmere. Teleta so bila iz Ogrskega. Vseh 53 telet so izročili v takozvano banko, deloma zopet mrhaču.

š Nova banka v Gradcu. Tajni svetnik grof Koreth namerava osnovati v Gradcu novo banko za industrijo in zemljiško kulturo. Akcijski kapital znaša dva milijona kron.

š Občni zbor »Südmarke« v Celju dne 10. septembra bo gotovo zanimiv. Prepri med bojujočima klikama Rauter-Malik. Tudi Albani-Fessler-borba bo živahna, kakor kažejo medsebojni častnikarski napadi Südmarkovcev.

š Vino bo letos v spodnještajerskih vinogradih res izvrstno, kakor že dolga leta ne. Suša pritiska vedno huje.

š Slovenska Bistrica. Na semanji dan 24. avgusta, ob pol 12. uri dopoldne je začelo goreti v hiši gostilničarja Kumerja, po domače Pouha. Zgorelo je poleg poslopij tudi vsa zaloga žita, orodje in več glav živine.

š Umrl je v Mariboru v torek, dne 22. avgusta zvečer posestnik in zasebnik g. Janez Lorber. Pokojni je bil tast deželnega odbornika Franca Robiča. Pogreb se je vršil v četrtek, 24. avgusta popoldne. — Čudno, da se je samo v »Marburgerci« tiskalo parte, dasiravno izhajata v Mariboru »Straža« in »Slovenski Gospodar«. Mogoče se je to storilo brez vednosti g. Robiča.

š Most v Mariboru. Mariborski babilonski stolp — novi most čez Dravo se vendar počasi bliža svojemu koncu. Na desnem dravskem bregu gradijo sedaj ob navzočnosti mnogo inženirjev ogromne oboke iz cementa in granita, ki bodo nosili most. Cela stavba, ko bo dokončana, bo res nekaj modernega. Samo vprašanje je, kdaj bodo začeli drdrati vozovi čez most.

Režiserski lečaj.

»Ljudski oder« v Ljubljani priredi na novem ljubljanskem odru v »Ljudskem domu« v dneh 14., 15., 16. septembra t. l. tridneven kurz za podeželne režiserje, voditelje iger in najboljše igrance in igralke naših društev. V tem kurzu se bo podalo udeležencem vse, kar je treba, da igra uspe, bodisi glede študiranja igre, ali režije, zidave odra, kostumov, porabe kulis, lišpanja itd. Vse kar se bo teoretično razpravljalo, se bode tudi praktično pokazalo. Tečaj se vrši pod vodstvom strokovnjakov in je brezplačen. Vsak udeleženec mora imeti po en iztis dr. Krekove igre »Tri sestre« in mora, še predno pride v Ljubljano, znati eno ulogo, naj bo že katerokoli te igre. Pristop ima vsak član in vsaka članica vseh naših društev, ki so včlanjena v S. K. S. Z. Od posameznih društev se lahko oglasi do pet igralcev. Ker je število udeležencev omejeno, se bo oziralo to pot na tiste, ki se bodo preje prijavili, in sicer v tistem redu, v katerem se bodo priglasili. Prijave je pošiljati najkasneje do 4. septembra edino le na naslov »Ljudski oder« v Ljubljani. Pri priglasitvi naj se vpiše krstno in rodbinsko ime, rojstno leto, kraj rojstva in eventuelno šolsko izobrazbo. Udeleženecem se bo poskrbelo v Ljubljani za ceno stanovanje in dobro in ceneno hrano.

Dr. Jan. Ev. Krek,

tč. predsednik S. K. S. Z.

Luka Smolnikar,

tč. predsednik »Ljudskega odra«.

SREDNJEŠOLSTVO.

— Razpisane srednješolske suplenture. V zadnjem času so bili razglašeni sledeči razpisi: Dunaj VI. gimn. (klasična filologija, do 3. IX.); Brno, nem. dež. r. (moderna filologija [Fr. D. in E. D.], do 1. IX.); Gradec, realg. (prirodopis [Ng. m. n.], do 1. IX.); Prostejov, realg. (prirodopis [Ng. C.], do 1. IX.); Dunaj, VI. gimn. (matem.-fizika, do 3. IX.); Gmunden, realg. (telovadba, do 5. IX.); Tropava, r. (telovadba, do 3. IX.). — Prošnje za suplenture je vložiti na ravnateljstvo dotičnega zavoda, kjer je mesto razpisano.

NOTRANJEPOLITIČNI POLOŽAJ.

Z Dunaja se poroča: Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da se skliče državni zbor takoj po 10. septembru. Sklicati ga nameravajo zato tako kmalu, ker češkega deželnega zbora ne bodo mogli tako kmalu sklicati, kakor so nameravali in ker bodo trajala pravna poganjanja med Nemci in Čehi več časa, kakor so prvotno sodili. Baron Gautsch je že končal predpriprave za jesensko zasedanje državnega zbora, tudi predsednik poslaniške zbornice dr. Sylvester se je izjavil, da naj se državni zbor kmalu skliče. — Kar se tiče pravne akcije med Čehi in Nemci se je češki namestnik knez Thun včeraj opoldne z baronom Gautschem dolgo časa posvetoval. O pravni akciji sodijo zdaj glede na stališče, ki ga zavzemajo češki radikali, jako pesimistično. Konferirala sta zelo dolgo. »Česke Slovo« izjavlja, da če ne prenehajo Nemci v češkem deželnem zboru z obstrukcijo, ni mogoče sprave doseči. O konferenci kneza Thuna z Gautschem poroča »Prager Tagblatt«, da obstaja nevarnost, da se ustrašijo ostale češke stranke terorja čeških radikalcev. Thun kljub temu še vedno upa vsaj na delno spravo. Vlada se še ni odločila, kdaj da skliče pravne konference. Gautsch in Thun sta se o celi zadevi natančno posvetovala, zato da bo mogel knez Thun vladarju natančno poročati o pravni akciji. Cesar zasliši Thuna 29. ali 30. septembra. — Dr. Fiedler ne vstopi v vladu, ker se izjavljajo proti temu agrarci in češki narodni socialci.

NEMŠKO - FRANCOSKI SPOR.

Po danes došli poročilih je vojska med Nemčijo in Francijo izključena, ker dobi Nemčija od Francozov zahtevane kompenzacije.

PAPEŽEVO ZDRAVSTVENO STANJE.

Sv. oče je daroval 25. t. m. po svoji boleznici prvič sam sveto mašo.

IZKRCEVALNE VAJE V DALMACIJI.

Letošnje vaje v Dalmaciji so zato interesantne, ker se napade Dalmacija s premočjo. Vaje se vrše v srednji Dalmaciji. Branilci razpolagajo zgolj s torpednimi križaricami, s torpedovkami in podmorskimi čolni in so predvsem navezani na pravne oddjalne pripomočke. V Reki so vkrcali 3800 vojakov na tri parnike, ki jih spremljajo velike vojne ladje. Izkrcale se bodo te čete med Zadrom in Šibenikom, kje še ni znano. Dalmacijo brani pet pehotnih bataljonov, 2 gorski brigadi, 1 eskadron jezdečih deželnih strelcev. Napadalcji morajo branilca varati in skrivaj ponoči izkrcati vojake. Branilci morajo delati naporno opazovalno službo in storiti vse, da odbijejo napadalca in morajo tudi neprestano nadlegovati napadalcevo brodovje. Napadalcem poveljuje podadmiral Haus, modra stranka. Ukaz je imel, da podpira prodiranje armade iz Hrvaške proti Dalmaciji. Sklenil je, da se izkrca v Ljubacu. Rdeče brodovje pod poveljstvom kontreadmirala Chmelarza je čakalo napadalca pri Kvarnerskih otokih, vsled česar je modro brodovje došlo 23. t. m. ob 8. uri 15 minut v Ljubac. Pri Noni je nato izkrcal napadalec ob 11. uri zvečer vojske. Dne 24. dopoldne sta se nasprotnika prvič spopadla. Boj se ni odločil. Prestolonaslednik je bil pri vseh operacijah in pri boju navzoč. Admiralu Hausu se je posrečilo prevarati branilca tako, da je nemoteno izkrcal vojake, kar je velik uspeh.

PRVI PREDSEDNIK PORTUGALSKE REPUBLIKE KRALJEVEGA RODU.

Portugalski so izgnali kralja, a dobra šala je, da je prvi predsednik portugalske republike, 75letni bivši odvetnik Arriaga in generalni državni pravdniki direktni potomci kralja Alfonza III. Arriaga je bil izvoljen, ker se jakobinci niso mogli odločiti za nobenega treh kandidatov Brago, Machado in Limjo. Z velikim sijajem in med streljanjem topov so novega predsednika peljali v palačo Belem. Zvečer so mesto razsvetlili. Izvoljen je za 4 leta. Dobival bo letno 106.000 mark. Zopet izvoljen ne more več biti. Arriaga je bil več let tudi profesor na vseučilišču v Combri. Učil je angleščino umorjenega kralja Karlosa in zdaj izgnanega vojvoda Oporto. Predsednik francoske republike je čestital Arriagi k izvolitvi. Republike so že vse priznale novo portugalsko republiko. Sledile bodo tudi monarhije.

V Lizboni so imeli stavkujoči delavci tovare za lesno volno pocestne boje z vojaštvom. Številni vojaki so pometali orožje proč. Delavci so zažgali vile lastnikov tovarn.

KOLERA V ITALIJI.

Iz Chioggie poročajo: Umrljivost na kolero obolenih je zelo velika. V bolnišnicah je nad 200 bolnikov. Vodovod, ki je okužen so zaprli. Prebivalstvo pri-

reja procesije, ki se jili udeležujejo bogatini in reveži bosi in odkritih glav. V okuženih krajih ob jadranski obali grozno gospodari kolera, ker manjka zdravnikov in higijeničnih odredb in naprav.

ČLOVEŠKIMI KOSTMI OBMETANA ITALIJANSEKA ZASTAVA.

Italijanska vlada se je pritožila pri argentinski vladi, ker so argentinski dijaki medicinci v Buenos Airesu napadli pred dnevi italijanske natakarnje in kuharje, ki so došli k pogrebu nekoga svojega tovariša na kliniko z italijansko zastavo. Medicinci so pri tej priliki metali v zastavo in Italijane človeške kosti iz klinike v veliko grozo Italijanov.

VELIKE ITALIJANSKE VOJAŠKE VAJE.

Pri velikih italijanskih vojaških vajah v Zg. Italiji so se zgodile razne nezgode. Nek poročnik in dva moža so padli v prepad ter se smrtno poškodovali. Ponesrečil se je tudi nek vodilni zrakoplov. Pri Novi Cigune, kjer tabori v bližini 15.000 vojakov, sta se pojavila dva slučaja kolere. V Padovi so vsled nevarnosti kolere zaprli več tovarn.

Dnevne novice.

✚ **Zmerom hujše.** To kar uganja deželna vlada na Koroškem, presega že vse meje kulturne države. Gori z Dunaja slišimo dan na dan sladka zagotavljanja in prepričevalne dokaze o praviljnosti avstrijske vlade in o nje široki ljubezni do vseh narodov, na Koroškem pa vihti deželna oblast bič nad koroškimi Slovenci. Danes imamo zopet poročati o novem slučaju. Celovško okrajno glavarstvo je danes prepo-vedalo jutrišnji izlet tržiškega Orla v Podlublje. Nemška društva delajo izlete popolnoma nemoteno in neovirano po celi Avstriji, kjerkoli še životari kak ostanek nemštva, da pred kratkim so napravili Čehi izlet v Berlin, slovenski telovadni odsek pa ne sme prirrediti izleta v sosedno slovensko občino, ker je ta slučajno — na Koroškem! Koroški vladi je dobro znano, da nima tak izlet nobenega izvalnega namena, in da je popolnoma izključeno, da bi prišlo ob tej priliki do kakih rabuk, ker je bil ta obisk namenjen samo družabni zabavi, in kljub temu je bilo glavarstvo tako smelo, da je tako prepoved izdalo. Ti pogosti slučajji nam dokazujejo, da dela koroška vlada popolnoma po načrtu in po ukazu »Volksrata« prav namenoma na to, da slovenski živeli na Koroškem uniči. V tem duhu se sestavlja vsi izjemni dekreti in odločbe koroške vlade. Na ta način se uporablja tudi društveni zakon. Koroška vlada hoče s tem postopanjem ubiti upanje, da bo Slovenec kdaj ravnopraven svojim nemškimi sodeželanom in ga namerava toliko časa šikanirati, dokler ne umrje v njem zadnja iskra narodne zavesti in celokupnosti z drugimi Slovenci. Zares delo, katerega bi se moral sramovati v dnu duše vsak kulturni človek, kaj še avstrijska vlada! Proti koroški vladi je treba na Dunaju na vsak način resno zapopotati, če nečemo, da se nam bo očitalo, da sme baron Hein z nami pometati kakor mu drago.

✚ **Razkrinkani hinavci.** Več kot eno leto ni slovensko liberalno časopisje pisalo o ničemer drugem kakor o draginji. Ljudstvo umira lakote, denarčki kmalu ne bodo več imeli mleka, vse je izstradano, prišla bo še kuga, tako se je dan na dan bralo v »Slov. Narodu« in »Jutru«. Liberalci so strašno ubogo ljudstvo pomilovali, jokali, da je človeku srce v prsih pokalo, preklinjali brezdušni »klerikalizem«, ki je kriv draginje. »Slovenec« je tem sleparjem pošteno na dolgi jezic stopil, a ko še ni hotelo biti konec tej ostudni gonji, je liberalce pozval, naj zoper draginjo store to, kar je edino v stanu to neznosno stanje izboljšati, da delavsko ljudstvo ne bo draginje občutilo: zvišajo naj svojim delavcem za najmanj 40 odstotkov plače. Tako bo to vprašanje najboljše rešeno. Argentinsko meso in neme-omejen uvoz živine bi draginje nič ne zmanjšal, ker bi zato druga živila in izdelki poskočili, kakor so že. **Zdaj pa kar naenkrat v liberalnih listih ni več nobene draginje!** Toliko so vpili in ubogo ljudstvo zavoljo draginje pomilovali, zdaj pa jih je namah vse minulo kakor da bi jim bil dal kdo en cent rabarbare izpiti. Zdaj ko smo liberalne prijatelje stradajočega ljudstva pozvali, naj svojim delavcem in uslužbencem plače zvišajo, nočejo kar nič več o veliki delavski bedi slišati, ampak tako »Narod« kakor »Jutro« se na vse načine izgovarjata. Pravijo, dajte vi klerikalci svojim delavcem plače zvišati. Glej no! Kako morete liberalci od nas kaj takega zahtevati, ko dan na dan trdite, da klerikalizem nima za ljud-

stvo nobenega srca, da klerikalizem je žre in žre in ljudstvo izžema, da se mu lačni otročiči in bedne matere nič ne smilijo, da se klerikalizem le masti, da smo v zvezi z ogrskimi veleoderuhi, da nam je le za mavho, da smo trinogi, roparji in stiskači, da bi najraje videli, da ves narod lakote konec vzame, da so le »farji« siti in debeli?! Mi potem vendar ne moremo plač zvišati klerikalci so »najhujši sovražniki ljudstva«, kako naj potem ljudstvu pomagajo? Klerikalci za draginjo delajo, potem je vendar ne bodo odpravljali! Plače morajo delavstvu zvišati liberalni podjetniki, zakaj oni so ja edini »prijatelji ljudstva«, njim se »množice smilijo«, njim gre »beda stradajočega delavstva« do srca, oni so dan na dan v svojem »Narodu« in »Jutru« same žalosti tulili, da ljudstvo lakote konec jemlje. Zato je čisto dosledno, da grede oni z lepim zgleodom naprej in pomagajo tistim, ki jim morejo, svojim uslužbencem in delavcem ter jim plačo povišajo, da bodo mogli draginjo zmagati. Tukaj se pa seveda liberalno »prijateljstvo do ljudstva« neha. Kjer se gre za mavho, utihne liberalna ljubezen. Tisti telički, ki so »Narodu« in »Jutru« verjeli, zdaj lahko izprevidijo, koliko je liberalcem v resnici mar za ljudsko bedo. Mi smo zelo zadovoljni, da smo zopet enkrat potegnili liberalcem krinko z njihove hinavske duše.

✚ **Zoper draginjo.** V boju zoper draginjo je južna železnica privolila 50-odstotni popust za dovoz mesa, zakladnih živali, živih rogatih živali, telet, prašičev, ovac in koza v mesta Dunaj, Dunajsko novo mesto, Gradec, Maribor, Celovec in Inomost pri transportih na daljavo najmanj 100 km. Kaj pa Ljubljana? Kje pa je bil ljubljanski liberalno - soc. demokratski državni poslanec in naprednjak g. dr. Ravnihar, ko so se zastopniki zgoraj imenovanih mest pobrigali za svoje volilce, da jim vsaj kolikor mogoče olajšajo življenjsko breme? Mar Ljubljana ni ravno tako potrebna upoštevanja, kakor na primer Maribor ali Celovec? Nismo nevoščljivi sosedom za to pridobljeno udobnost, ravno tako pa tudi ne ljubljanskim naprednjakom in soc. demokratom za njihovega res zanje vnetega poslanca. Bela Ljubljana — zelo skrbnega poslanca imaš!

✚ **Pravaška zmaga v Dalmaciji.** Iz Imotskija smo dobili sledeče brzojavno obvestilo od dne 25. t. m.: »Po ljutem volilnem boju je pri občinskih volitvah sijajno zmagala stranka prava. Živili bratje Slovenci!« — Hrvaška stranka prava si osvaja slovenski jug in nas čedalje bolj približuje našemu cilju: Združena Jugoslavija!

✚ **Osješka »Narodna Obrana«** dobesedno prinaša znano brzojavko Hrv.-slovenskega kluba na min. predsednika Gautscha v zadevi uvoza argentinskega mesa ter zaključuje: »Čast Hrvaško - slovenskemu klubu! Kaj pa pravi k temu najnovejšemu atentatu skupne vlade na življenjske interese Hrvaške ban hrvaški? Kaj zastopniki v Budimpešti?«

✚ **Odbor Hrv. Kat. Udruge v Sarajevu** se je sestavil naslednje: Predsednik Josip pl. Vancaš, podpredsednik dr. Srečko Perišić, tajnik Rudolf Boić, blagajnik dr. Ivan Pavičić in šest drugih odbornikov vseh stanov.

✚ **Katoliško gibanje na jugu.** Split-ski »Dan« predlaga, naj se leta 1912 ob priliki slovenskega katoliškega mladinskega tabora vrši v Ljubljani ob enem II. hrvaški katoliški shod.

✚ **Zlet Orlov v Petrovce na Štajerskem** obeta biti veličasten. Dobili smo obvestilo, da se bodo, da se bratom Orlom s Kranjske olajša udeležba, poskrbele za udeležence na progi Jesenice—Celje polovične karte.

✚ **Velikodušen dar.** Za pogorelce v Mokronogu je darovala »Kranjska hranilnica« glasom sklepa svojega ravnateljstva 3000 K, ki jih je doposlala pomožnemu odboru v Mokronogu.

✚ **Dunajski knezoškof dr. Nagl** je pisal Pijevemu društvu pismo, v katerem naglašja, da je najvažnejša dolžnost sedanjosti pospeševati katoliško časopisje. Vsak katoličan je dolžan, da požrtvovalno dela za katoliško časopisje z molitvijo, z besedo in z dejanjem.

✚ **Na Dobrovi** se vrši v nedeljo, dne 27. avgusta, javna telovadba Orlov okrožja št. Vid-Vič, združena z veliko ljudsko veselico, godbo, petjem, šaljivo pošto itd. Pri telovadbi in pri veselici svira godba Orlov iz Škocijana in Sent Jurija. Sprejem ob 1. uri popoldne, po litanijah precej rajalni pohod in telovadba. — Vsi odseki in drugi gostje dobrodošli!

✚ **Umrla je** v Ilirski Bistrici gospa Marija Satran, nadgozdarjeva vdova, v 69 letu starosti.

✚ **Stari trg pri Ložu.** Zopet smrtna nezgoda. Dne 23. t. m. popoldne je zagrabila na Škerbčevi tovarni v Pod-

cerkvi neka os osemletno učenka 1 razreda Marijo Znidaršič in jo tako razmesarila, da je bila na mestu mrtva. Torej že druga nezgoda s smrtnim izidom v naši dolini v enem tednu.

✚ **Kranjskogorska podružnica Slovenskega planinskega društva** bo imela dne 3. kimovca popoldne v Kranjski gori v vseh prostorih hotela Slavc veliko planinsko veselico v prid novemu planinskemu domu na južnem pobočju Vršiča prav tik vrha sedla pod Mojstrovko. Vsi prijatelji slovenskega planinstva naj vpoštevajo ta dan!

✚ **Obol el za pasjo steklino.** V Stražišču pri Kranju je obol el Suštarjev France za pasjo steklino — ugriznil ga je pred dalj časom stekel pes v Bitnjem.

✚ **Sodnijska vest.** V Ljubljani s bodeta pred porotnim sodiščem III. sezone obravnavala tudi dva tuja slučaja, namreč izpod okrožja Rudolfovega. Ta dva sta Anton Hočevar, trgovec in usnar iz Rudolfovega radi goljufije in Anton Rogelj iz Roženberka pri Trebnjem zaradi uboja svojega lastnega brata Antona Rogeljna. Ta slučaja sta se odstopila deželnemu sodišču v Ljubljani, in sicer prvi radi vplivanja na porotnike, drugi pa radi stroškov, ki bi jih utegnili imeti država le radi edinega slučaja. Za tretjo poroto v Rudolfovem ni potemtakem nobenega slučaja.

✚ **Ukradena Leonardo da Vincijeva slika.** Pariški list »Illustration« je razpisal 40.000 frankov nagrade za izsleditev Leonardo da Vincijeve slike »Mona Lisa«, ki je bila ukradena iz Louvra.

✚ **Obesil se je.** Dne 21. t. m. se je žena mesarja Florjana Šilar v Stražiščah zaradi neke malenkosti sprla s svojo taščo ter jo tudi nekaj osuvala. Ko je zvečer Florjan Šilar domov prišel, tožila mu je mati, da je njegova žena proti nji surovo postopala. Razjarjen vsled tega je zadal Florjan Šilar par zaušnic ženi, nakar ga je tudi njegova žena z neko trdo rečjo nazaj udarila. Ko so za ta spor stariši Šilarjeve žene izvedeli, prišli so na njegov dom ter svojega zeta pošteno ozmerjali. Tem psovskami se je odtegnil Šilar s tem, da se je vrnil v svojo hišo. Drugo jutro je še krmil svojega konja, ob pol sedmi uri zjutraj pa ga je našel šletni sin Tinče v hlevu obešenega. Vsi poizkusi ga zopet oživiti, so ostali brezuspešni. Vzroki samomora so bili večkratni domači prepri in mogoče tudi denarne zadrege. Truplo so prepeljali v šmartniško mrtvašnico.

✚ **Zato ker je nogo podstavil je bil tepen.** Brata Anton in Mohor Kus mesarska pomočnika v Sp. Šiški in delavec Miha Bašelj so se te dni nahajali v Reberšekovi gostilni v Sp. Šiški. Tu je Bašelj Mohorju Kusu nogo podstavil, da je padel. Ko se je pa vračal Bašelj iz gostilne, napadla sta ga na državni cesti brata Kus in ga prav pošteno zato nabila. Umevno je, da se bosta zaradi tega morala zagovarjati pred sodiščem.

✚ **Brezobzirni avtomobilist.** Posestnik Alojz Kunaver je vozil s svojo vprego iz Šiške proti Dravlom po državni cesti. Kakega linpol kilometra pred Sp. Šiško privozi od St. Vida sem z največjo hitrostjo neznan avtomobilist; Kunaverjev mladi konj se je te vožnje tako ustrašil, da je skočil v stran in soro pri vozu zlomil. Ko se je Kunaver trudil konja pomiriti, je tudi on zadobil kožne odrtine na desnem dlanu. Neznani avtomobilist je pa drvil svoj voz naprej, ne da bi se bil količkaj za to nesrečo zmenil.

✚ **Težko sta se poškodovala.** Jože Rode, posestnika sin iz Stare Vrhničke je peljal na Vrhniški cesti prazno trugo domov, na poti se je pa vsedel vanjo neznan človek in ker je bil težak, se je truga prevrnila in Rodeta na glavi nevarno poškodovala. — Jakob Vehovec, kovinski strugar iz Sp. Šiške, je na cesti pri Radovljici padel s kolesa in si zlomil levo nogo.

✚ **Suša.** V Rudolfovem in okolici je letošnje poletje grozna suša. Poljski pridelki se bodo vsled suše zelo slabo obnesli. Radi pičle svinjske klaje so se že sedaj prašiči tako pocenili, da se prašiča za rejo dobi le za par kron; debelih pa tudi ne bo veliko. Če se ozremo po naših gozdih, zapazimo zelo žalostne slike. Drevje se suši. Otave tudi ne bomo imeli veliko. Po vrtovih zapaziti je tudi zelo žalostne cvetlice. Vse je suho. Potoki in studenci — vreli — so se posušili in ljudstvo po bližnjih vaseh trpi na pomanjkanju vode. Tudi milnom je odpovedala vodna moč. Dežja — razun po par kapelj — nismo imeli že približno sedem tednov. Vročina in soproja je taka, da skoraj ljudstvo onemaga. Reka Krka se je vsled suše ponizala skoraj za en meter. Velika draginja živih in drugih potrebščin se nam obeta.

Skandalozne razmere v italijanski mornarici.

Kako je bila mogoča nesreča italijanske križarke „San Giorgio“ v najlepšem delu neapeljskega zaliva, kjer vozi vsak dan na desetine parnikov mimo, se pojavljajo v časopisih vesti, ki se naravnost glase fantastično. Poveljnik Albengo je imel odpluti s križarko „San Giorgio“ na polizkušno vožnjo ter je k tej zanimivosti povabil več svojih prijateljev in med njimi tudi neko „zelo ugledno“ damo iz Neapelja. Bilo je ob pol 5. uri popoldne, ko je križarka priplula v okolico Posillipa, čegar obrise si je hotela dama po bogati pojedini in obilo zavzitem šampanjcu ogledati iz bližine. Kako bi se mogel poveljnik upreti taki prošnji? Kratkotrajno je ukazal, obrniti križarko proti obrežju ter voziti vso brzino proti boji, ki je označevala zelo nevarno plitvino. Zaman je streljal v svabilo iz starega topa v svojem parku poslanec in star pomorščak Paratore, ki biva v svoji vili na predgorju ob Mare Chiaro. — „San Giorgio“ je drvil v svojo pogubo in nekaj trenutkov po varnostnem signalu je nasedel na morske kleči in od vseh strani je udrila voda skozi nastale odprtine v notranjost bojne ladje. Nato se je zgodilo zopet nekaj nezasišlanega. Omenjeni italijanski državni poslanec Paratore je stekel k telefonu, da bi obvestil o nezgodi mornariške oblasti v Neapelju. Dobil pa ni na ponovno klicanje nobenega odgovora. Tamošnji gospodje so menda lepo spali svoje popoldansko spanje. Končno se je posrečilo Onorevolu Paratore priklicati jih k telefonu. Nekdo se je nezadovoljno oglašil: „Che volete?“ (kaj hočete?) Paratore je odgovoril: „Pozor! Zgodila se je velika nesreča!“ „San Giorgio“ je nasedel na plitvine v Mare Chiaro! In kak je bil odgovor? „Sta bene!“ (Prav je!) Paratore je bil presenečen ter je mislil, da se ga ni razumelo. Telefoniral je znova: „Ste čuli, kar sem vam telefoniral? Oklopna križarka „San Giorgio“ se je nasedla.“ Tudi to pot se je glasil odgovor: „Sta bene.“ Telefoniral je v tretjič: „Ali niste razumeli, da je „San Giorgio“ nasedel na plitvine?“ — „Sta bene,“ glasil se je odgovor, „smo razumeli, prav je.“ Ni čuda potem, da je minulo več kot štiri ure, predno je dospela prva pomoč v obliki malega čolna mornariškega departementa. Ko se je pozneje predbacilo poveljniku Albengo njegovo nepredvidnost, je odgovoril skrajno neuljudno, da misli da ima pravico razpolagati s svojo ladjo, kakor se njemu poljubi. Najprej se je govorilo, da je hotel poveljnik Albengo izvršiti samomor, toda ta vest se je kmalu demantirala. Dognano pa je, da je poveljnik pustil lepo damo po katastrofi v vsej naglici izkrcati. Umevno je, da vlada po vsej Italiji veliko ogorčenje vsled ravnanja poveljnika ponesrečene bojne ladje. Lepa ladja je, kakor vse kaže, za zmiraj izgubljena, obenem pa meče ta katastrofa čudno luč na razmere v italijanski vojni mornarici.

Bogastvo Francoske.

Kljub vsem skrbem in nemirnemu položaju, kljub vsem zunanjam in notranjim političnim problemom, kljub negotovostim in izgubam, ki nastajajo v nekaterih delih Francoske vsled vednih stavk, kljub vedno naraščajočim davčnim bremenom, se bogastvo Francoske vedno množi. Kapital se vedno veča in znamenja, ki se pojavljajo poleg tega dejstva, označujejo francoski narodni ekonomski kot pomembna in zelo zadovoljiva. Znamenja naraščajočega bogastva se strinjajo istočasno z zelo lahko pozicijo na denarnem trgu, in številke državnih dohodkov za mesec julij se v primeri z onimi lanskega leta morejo označiti kot zelo dobre. Po »Economistu« je bilo v juliju 1910. državnih dohodkov le 311 milijonov frankov, letos pa znaša tozadevna številka več kot 380 milijonov frankov. To je zelo znatno naraščanje, ker pomenja velik preostanek napram proračunu, ker so sedanji dohodki za to periodo za 50 milijonov frankov večji, kot so se prvotno označili. To pot niso v posebni meri carinski dohodki pripomogli k narastku državnih dohodkov, kajti registrske pristojbine, kolektivne, davštine na vrednostne popirje so same že izkazale 20 milijonov frankov pre-

ostanka. Indirektni davki so se zvišali za 4.500.000 frankov, davek na sladkor pa 3.500.000 frankov. Te številke dokazujejo, da se je znatno pomnožila produkcija in splošno zboljšal položaj francoske industrije v vseh strokah. Pristojbine na borzne operacije izkazujejo istotako zvišanje za nad 196.000 frankov napram lanskim številkam, kar je pripisovati novim emisijam, katerih število je bilo zlasti v prvi polovici leta 1911 zelo veliko.

M. Rosner & Co.
veležganjarna sadja, Ljubljana
priporoča v svoji lastni žganjarni 2258 kuhano

Slivovko
Tropinovec
Brinjevec
Hruševac
Vinsko žganje

V zanesljivih kakovostih oddaja v množinah od 25 litrov naprej.

G. F. Jurásek
prod in edini slovenski uglasjevalec in trgovec glasovirjev Ljubljana Poljanska cesta 13/1

Prodajam in posojujem glasovirje, pianine in harmonije izključno le iz najslavnejših tovarnih neprekosljivi po kakovosti glasu. Solidne cene! Tudi na delna odplačila in brez zadatja! Za vsak pri meni kupljen instrument jamčim pism. 10 let. Stare glasovirje vzamem v račun po najvišjih cenah. Uglasjevanja izvršujem spec. sam osebno, brez pomagala ali posredovalca, ter vsa popravila te stroke. Glasbeni Matici in drugim slovenskim zavodom uglasjuje glasovirje edino le

Oblastveno autorizirani in zapriseženi
Geometer Lisec
Ljubljana, Sodna ulica št. 3
prevzema vse
zemljemerske zadeve
pri najhitrejši izdelavi in pri najnižji ceni. 953

Hiša
lepo urejena z dvoriščem in sadnim vrtom se proda pod jako ugodnimi pogoji. 2355 (5)
Potrebna kapitala 3000 K.
Poizve se
Pogačarjev trg št. 3 pritičje.

Lepa hiša, nova 1904.

visoko pritlična, dvonadstropna (oblika VIII jednaka) s zlahnim sadnim vrtom v jako živahni legi Ljubljane, se po nizki ceni, in pod ugodnim pogojem prostovoljno proda, več pove Jernej Babič, posestnik v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)
pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelodvodov ter instalatler vodovodov
Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se prečistiti duhovščini za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškimi, francoskimi in tuzemskimi škrljem z
asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Hacheck
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.
Poprave točno in ceno.
Proračuni brezplačno in poštnine prosto. 658

GLANZINE
Fritz Schulz ml. akc. d. d. (Češko).
Post. zavar. 1000.
Zlata svetilja svetovne razstave Pariz 1900. Zlata svet Dunaj 1902.

Podpirajte domačo industrijo!
Franc Kos
Ljubljana, Sodna ulica.

Špecialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za siroje itd. na drobno in na debelo.

Šivalni stroji od 70 kron naprej.
Pletilni stroji patent „Wiedermann“ je edina in najugodnejša prilika za dober zaslužek, poduk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.
Ker delam brez agentov so cene veliko nižje. 164

Stare nogovice se ceno podpletujejo!

Mesečna soba
lepo meblavana, v I. nadstropju v Židovski ulici 1, s posebnim vhodom in razgledom na Dvorni trg, se odda stalnemu gospodu s 1. septembrom. Vpraša naj se istotam. 2525 3

Zanesljiva prodajalka

želi premeniti svojo službo v špecerijsko ali manufakturno trgovino. Več se izve pri M. Poženel, Jesenice-Fužine, Gorenjsko. 2527 5

I. Vecchiet
zlatar v LJUBLJANI, nasproti glavne pošte

priporoča svojo trgovino vsakovrstne
zlatnine
ter precizijskih žepnih ur.
Lastna delavnica
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerno. — Solidna in rečna postrežba. Popravila točno. 2714

Ženitna ponudba.
Samski mladenič, ki je prišel iz Amerike, star 32 let, se želi seznaniti z gospodično od 20 do 30 let staro, ki bi imela posestvo ali pa vsaj okoli 3000 K denarja. Le resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, naj se pošljejo do 15. septembra pošto ležeče Novo mesto A. D. 180. 2470 2

POZOR KOLESARJI!
Mesto 110, samo po 80 K s „Torpedo“ prostim tekom po K 95 — prodajam za reklamo nova prvovrstna kolesa znamka „Stilian-Graz“ modeli 1911 s 3 letnim jamstvom, sveže, močne pnevmatike po K 5 —, 6 —, 7 —; cevi po K 350, 4 —, 5 —. Vse potrebščine, popravilja, emajliranje in ponikanje poceni. Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko! 1185

Tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.,
Untere Donaustraße 23 III.

Skoro nov, izboren
AUTO
se za ceno 3500 K proda radi družinskih razmer; eventualno na obroke. Vprašanja pod „Čudovito ceno“ na upravo lista. 2521

Učenca
s primerno šolsko naobrazbo sprejme 2518 2
A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Prodajalka
se sprejme za 15. oktobra v glavni tobačni zalogi na deželi. — Prosilke, katere so večše šivanja, naj to v ponudbi pripomnijo. — Kje, se izve v upravnistvu „Slovenca“. 2501 3

Svoj izdelek ostro žgane
strojne, zidne in zarezane strešne OPEKE
prve vrste priporoča **J. Knez v Ljubljani.**
Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. **Štritarjeva ulica št. 6.** **Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.**

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjižice ter na konto-korent v vsakodnevni vedno ugodni obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 2094

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

C. kr. priv. Telefon št. 41.

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Vzorci pošnine prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluže, modno blago za dame in gospode, delen, cefir, batist, kreton, platno, šifon, gradl, preproge, zaves, garniture, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Lekarnaria A. THIERRY-JA BALZAM

(Postavno zavarovano)

Edino pristen in varstveno znamko REDOVNICA.

Vsako ponarejanje in razprodajanje drugega balzama s prevar. znamkami se sodnijsko zasleduje in strogo kaznuje. — Nedosežen v učinku pri vseh boleznih dihalnih organov, kašlju, želodčnih težkočah, hripavosti, kataru, prsnih boleznih, pljučnih boleznih, posebno pri influenci, želodčnih težkočah, vnetju jeter in vranice, pomanjkanju teko, slabi prebavi, zaprtju, zobobolu in boleznih v ustih, trganju v udih, ranah, prsih itd. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika posebna steklenica K 5'60.

Lekarnaria A. Thierry-ja edino pristno
CENTIFOLIJSKO MAZILO

zanesljivo učinkujoče pri prsih, ranah, ranitvah, vnetju, izpuščaji, odstrani vse napake, ki so se napravile na telesu in napravi bolečine vzbujajoče operacije nepotrebne. Učinkujoče pri še tako starih ranah itd. 2 lončka K 3'60.

Dobi se skoro v vseh lekarnah. Na debelo v medic.-droger. trgovinah.

Glavna zaloga: Lekarna pri angelju ADOLFA THIERRY v Pregradi pri Rogaški Slatini.

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Podjetje betonskih stavb!

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kamnatega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovno izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru!“

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlokalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša. Posebno priporočljivo za osebe, ki se radi pote in zoper prehlad. Dobi se blago :: in po meri izdelano perilo. ::

1787 (1)

Vzorci so vsakemu na razpolago.

M. DRENIK Ljubljana,

Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del

in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tovarna.

Franc Čuden, urar Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielefeldu torej lahko po originalno tovarniških cenah garantirano zanesljivo, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

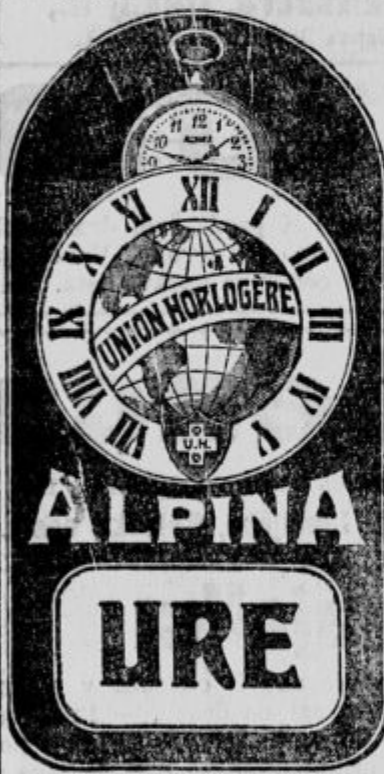
Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu

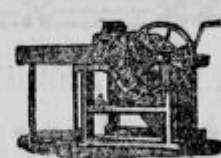
prodaja.

637 1

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. — Ceniki zastoj in pošnine prosti.

MLATILNICE

lahko tekoče z rokami za goniti

Mlatilnice vsakovrstne z vrtilom (gepeljni).

Mlatilnice z motorjem na bencin (najceneje

gonilna sila) kakor tudi vsi poljedelski stroji po 603

zelo znižanih cenah

pri

Karol Kavšeka nasledniku

SCHNEIDER & VEROVŠEK

trgovina z železnino v Ljubljani, Dunajska cesta 16.

Vsakdo naj se v svojo korist prepriča, preden kupi kak stroj.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Telefon šte. 16.

157

Telefon šte. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

— **Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji.** — Premesčeni so bili č. gg. župni upravitelj Franc Zajc iz Poloma v Belo peč; kaplan Ivan Lovšin iz Cerkelj pri Kranju za župnega upravitelja na Vojsko; župni upravitelj Ivan Hrovat z Gore nad Idrijo za kaplana v Cerklije pri Kranju; župni upravitelj Josip Cuderman z Vojskega v Sent Lambert; kaplani: Ivan Lomšek iz Preddvora v Križe pri Tržiču, Karol Rupnik iz Spodnje Idrije v Preddvor, Franc Klemenčič iz Kostanjevice v Stari trg pri Ložu, Franc Nastran iz Boštanj v Borovnici, Ivan Florijančič iz Škocjana pri Dobravi na Rako (II), Iv. Kepec iz Selc v Staro Loko, Ivan Štrubelj iz Starega trga pri Ložu v Velike Lašče, Josip Koželj iz Velikih Lašč v Kočevje, Josip Verce iz Borovnice v Predoslje, Ivan Miklavčič iz Smlednika v Sent Vid pri Zatičini, Franc Novak iz Sent Vida pri Zatičini v Koprivnik na Kočevskem, Edvard Šimnic iz Sore v Šmarje, Leopold Podgorac iz Doba v Soro, Ivan Kmet iz Toplic k Sv. Križu pri Litiji, Tomaž Javornik iz Bohinjske Bistrice v Gorje, Matija Noč od Sv. Križa pri Litiji na Bohinjsko Bistrico, Vincenc Kavčič iz Predoselj na Selca (II), Ivan Langerholz iz Gorij v Dob, Ivan Sever iz Mirne peči v Preserje, Ivan Sedej od Sv. Križa pri Kostanjevici v Selca (I). — Imenovani so č. gg.: Franc Zega, valetudinarij za župnega upravitelja na Gori pri Idriji; Anton Črnugelj, kaplan v Sent Janžu za župnega upravitelja istotam; za prefekte v zavodu Sv. Stanislava: Fr. Govekar, kaplan v Sostrem; Matija Selan, kaplan v Preserju, novomašnik G. Zerjav. — Nameščen i so za kaplane č. gg. semeniški duhovniki: Josip Klopčič v Križevem pri Kostanjevici, Josip Muren v Sostrem, Ignacij Oberstar v Spodnji Idriji, Mihael Perčič v Knežaku, Josip Rogelj v Kostanjevici, Franc Šmit v Smledniku; č. gg. novomašnika: Franc Hočevar v Toplicah, Franc Lončar v Mirni peči. Nemški viteški red je namestil P. R. Grobljar za II. kaplana v Semiču.

— **Častno meščanstvo.** Deputacija občinskega odbora črnomaljskega je dne 22. t. m. v Metliki izročila diplomu častnega občanstva c in kr. majorju Petru Pollu, zastopniku vojnega ministrstva.

— **Tržaška Slovenca gradita aeroplan.** Iz Zagorja na Pivki se nam poroča: V tukajšnji bližini na veliki Trnjski planjavi gradita dva tržaška Slovenca gospoda Ivan Renčelj in Alfonz Kjuder — zrakoplov aeroplan Bleriotovega sistema s poboljški, ki jih je izumel g. Kjuder sam. Zrakoplov gradita že 7 mesecev in bo v osmih dneh gotov. Monoplan je 10 metrov dolg in 11 metrov širok. Propeler in motor, ki tehta 75 kg, sta iz Pariza. Aviatika upata, da poletita v zrak v kakih 10. dneh, in sicer najprej proti Selcem, fara Slavina, njihovi rojstni vasi. Zanimivo je to, da je to prvi aeroplan, ki ga gradita naša rojaka na Kranjskem. Čitatelje »Slovenca« bomo o poletu pravočasno obvestili.

— **Toča v Bovcu.** Iz Bovca poročajo z dne 23. t. m.: Kar nam ni uničila dolgotrajna suša, pobrala je danes toča, ki je padala 11 minut debela kakor orehi in lešniki. Vse je uničeno. Sadje in turšica, zadnja nada našega kmeta, vse je končano.

— **Iz Ježice.** Dne 21. t. m. se je Te-reziji Dečman pri pomivanju steklenice ena v roki strla in se je znatno na roki obrezala. Morala je v bolnišnico. — Vozno kolo je bilo ukradeno v Ljubljani, dne 22. t. m. A. Severju iz Stožic pri Ljubljani, vredno 160 K.

— **Grd zločin.** V ogrskem mestu Nagy Illondi sta žena delavca Timofteja in njen ljubimec — nek pastir — opila moža prve, potem mu oblekla srajco, v katero je žena preje zašla dinamitno patrono in nato vlekla moža v bližnji gozd, kjer sta ga pustila, ko sta preje prižgala užiagalno vrstico k patroni. Ljudje so našli strašno razmesarjeno truplo Timofteja, preiskava pa je dognala zločin. Storičca sta zaprta.

— **Brata in svakinjo je s sekiro ubila** v nekem kraju blizu Budimpešte neka Matejko. Pri zaslišavanju je izjavila, da sta umorjena nepopisno grdo ravnala z njo in očetom, zato se je maščevala.

— **Zrakoplovec čermak** je iz Zagreba odpotoval v Arad, kjer priredi s svojim biplanom več javnih poletov. Iz Arada se v isto svrhu poda v Belgrad in Sofijo. Baje se srbsko vojno ministrstvo pogaja za nakup Čermakovega biplana »Libelle«.

— **Umrli** je na Saksonskem superintendant Meyer, eden izmed voditeljev nemške evangelske zveze. Ta mož je bil strupen sovražnik Rima in pa-peštva in se je prav s posebno vnamo zavzel za avstrijsko - nemško gibanje proč od Rima, katerega je na vso moč podpiral.

— **Sladkor.** Iz Žateca poročajo, da se je vsled zadostnega in toplega dežja v zadnjih dneh položaj sladkorne pese izboljšal v celi pokrajini. Polja izgledajo osvežena in ako se bo zadržalo še nekaj časa sedanje toplo vreme, je pričakovati, da se bo znatno izboljšal položaj sladkorne pese.

— **Za predstojnika** v vodstvu kurilnice na državnem kolodvoru v Gorici je imenovan višji strojni komisar v Pragi Oton Fried.

— **Zamorec sežgan na grmadi.** V Purcelli, Oklahoma, je 3000 oseb zažgalo na grmadi zamorca Petra Charterja, ker je napadel neko žensko in zažgal hišo. Napadalca so izročili sodišču drugi zamorci, a razburjeni Američani so zamorca odvzeli sodniku, ga privezali na telefonski drog in ga zažgali.

— **Dolina v Istri.** 16. t. m. je zapustil Dolino voditelj slov. kat. izobraževalnega društva, obče spoštovani in priljubljeni g. Frančišek Magdič, kaplan, ki je bil goreč govornik in velik ljubitelj kmečkega in delavskega stanu. Pri vsaki priliki je poudarjal, naj se varujemo slabih časopisov, knjig in slabih družb. Radi tega so ga liberalni časopisi večkrat napadali. Zato ga naši liberalčki niso mogli trpeti v Dolini. Nek veljaven mož je celo rekel, da kadar bode č. gospod kaplan šel iz Doline, da ga bo do postaje nesel; žal, da svoje obljube ni spolnil. Ostal je figa-mož. — Takih duhovnikov, kakor je bil gospod Magdič, Istra veliko potrebuje, da se krščansko ljudstvo zavé. Bog naj mu njegov trud obilno poplača!

— **Zahvala.** Neizbrisni vtisi krasno uspele slavnosti 25letnega jubileja kranjske deželne kmetijske šole na Grmu nalagajo nam prijetno dolžnost, da se tem potom še jedenkrat vsem, ki so kakorkoli pripomogli k dostojni proslavi jubileja, najljudljiveje zahvalimo. Predvsem zahvaljujemo se blagorodnemu gospodu ravnatelju Rohrmannu in ostalim gg. učiteljem, kakor tudi blagorodnemu gospodu županu Zircu za prisrčen sprejem, izvanredno gostoljubnost ter za ves trud, ki so ga imeli s to prireditvijo. Iskreno zahvalo izrekamo posebno blagorodni gospej ravnateljici za veliko skrb za vzorno ter izvrstno pogostitev udeležencev. Zahvaljujemo se objednem vrlim gospicam gojenkam gospodinske šole v Šmihelu za prijazno postrežbo in končno tudi slav. občinstvu iz Novega mesta in okolice za izkazane nam simpatije. — Za udeležene absolvente: R. Medič i. r., F. Medved i. r., R. Hladnik i. r.

— **Nemški dom v Rumi** v Slavoniji postavijo tamonjši Nemci; denar se nabira v Nemčiji in po Avstriji.

— **Angleška zračna pošta.** »Daily Maily« poroča, da bo otvorena poštna zveza z letalnim strojem med Heudon Windsorju 7. septembra.

— **Šola za praktične ženske poklice** z internatom otvori »Udruga učiteljic« v frankopanskem gradu v Kraljeviči dne 1. septembra t. l.

Razne stvari.

— **Milijonov je sita** v Čikagi 27letna žena milijonarja Bryanta. Vložila je tožbo za ločitev zakona, v kateri je navedla kot vzrok, da ji mož daje na razpolago preveč denarja. Za svoje potrebe je imela na leto 200.000 K; na razpolago je imela 16 avtomobilov. Ko je izgubila nekoč nek kinč, vreden 12.000 kron, se je njen mož smejal tej nezdobi ter ji kupil novega za 60.000 kron. Ravnal je z njo kot z neko punčko in zato noče več živeti z njim.

— **Topovi brez poka.** Hiram Percy Maxim je iznašel pripravo, s katero se uduši ali vsaj močno omeji pokanje pri streljanju. Novo iznajdbo še preizkušajo, ako je dovolj popolna in uporabljiva.

— **Velika rudniška nesreča na Angleškem.** Iz Londona poročajo: V premogovniku Maltby pri Rotherhamu je nastala 20. t. m. velika eksplozija. Več delavcev je v premogovniku zasutih. Doslej so izkopali samo tri trupla ponorečencev, katerih pa je bržkone zelo veliko število.

— **Aretovan trgovec z dekleti.** V Črnovcih se v soboto aretovali razupitega trgovca z dekleti Sem Ramsana iz Filadelfije v trenutku, ko je stopil v vlak z 10 dekleti, da bi se odpeljal v Hamburg. Sem Ramsan je zvaljal dekleta pod pretvezo, da jim bo preskrbel sijajne službe v Ameriko, kjer pa jih je izročal v sramotne hiše.

— **Abdul Hamid piše svoj životopis.** Bivši turški sultan Abdul Hamid je pričel pisati svoj životopis. Najbrže Abdul Hamidovi spomini ne bodo nikdar zagledali belega dne, dasi mu puste pisati kar hoče.

— **Umor.** Iz Monakova poročajo, da so našli med Leganom in Engelhartsom

umorjeno 25letno šiviljo Medler. Za morilcem, ki je svojo žrtev zadavil, ni sledu.

— **Nove pesmi Carmen Sylve.** Rumunska kraljica Elizabeta je dokončala nov zvezek pesmi, ki jih izda neka hamburška knjigarna pod naslovom »Zreli sadovi«.

„Slovenska Straža.“

Nabrano kot Slomškov dar:

Č. g. J. Rozman, župnik, Kovor 1 K 40 vin. — Med letovičarji nabrala gdč. Tončka Kuraltova, Rupa pri Kranju, 1 K 60 vin. — G. Ivan Tomšič, Verd, 2 kroni. — Katoliško izobraževalno društvo v Kapelah pri Brežicah (članarina), 10 K. — Gostilna g. Frana Lotriča v Češnjici 10 K. — Neimenovan iz Braslovč 2 K 30 vin.

Prispevki podružnic:

Moška podružnica na Jesenicah 27 K. — Ženska podružnica na Jesenicah 58 K. — Podružnica v Križah pri Tržiču 2 K. — Podružnica v Kropi 43 K 50 vin. — Podružnica v Cerknici 50 K. — Podružnica v Mariboru, prebitek veselice dne 20. avgusta v St. Petru nižje Maribora, 100 K. — Podružnica v Radečah pri Zidanem mostu 40 K.

— **Pričetek šolskega leta se bliža.** Rabilo se bo zopet mnogo papirja. Ali pa veste, kje dobite najboljši in najcenejši papir? Gotovo pri Slovenski Straži v Ljubljani, ki ima veliko tovarniško zalogo najraznovrstnejšega papirja. Poskusite in zadovoljni boste. S tem, da naročate papir pri Slovenski Straži, koristite sebi, ker nikjer drugje ne dobite papirja po tako nizki ceni, pomagajte pa tudi Slovenski Straži pri njenem obmejnem delu. Trgovci dobe znaten popust. Zahtevajte vzorce, ki se razpošiljajo brezplačno.

— **Dober kruh.** Pred kratkim je pričel mlad pek svojo obrt. V par dneh je imel že toliko odjemalcev, da je komaj sproti pekel in vseprek je hvalilo njegov kruh, da je najboljši v celem kraju. To so zvedeli in seveda občutili tudi drugi peki, ampak priznati so morali, da je ta kruh res veliko okusnejši nego njihov. Čudili so se temu in stopili k novemu tovarišu ter ga vprašali: »Na kak način vendar pečeš kruh, da je tako dober? Mi smo že stari peki, pa kaj tacega ne spravimo skupaj.« — »Kako delam kruh? Tako kakor vi!« — »To ni mogoče!« — »Prav nič drugače, ampak to je razlika, da jaz naročam drože iz Prve jugoslovanske drožarne Jos. Košmerlj v Ljubljani. Le poskusite, pa se boste prepričali, pa bo tudi Vaš kruh prav tako dober kot je moj.« — Temu dogodljaju pristavljamo samo: Kdor naroča Košmerljeve drože, koristi tudi narodni stvari, kajti g. Košmerlj je izročil že lepe vsote Slovenski Straži.

— **Tolstovrška Slatina** je edina mineralna voda, ki je v slovenskih rokah. Poleg tega je pa vsakemu zaboju priložen listek, za katerega dobi Slovenska Straža, ako se ga ji pošlje, 20 vin. Te dni je poslal lastnik slatine gospod Andrej Oset za poslano listke 17 K 60 vin. Zahtevajte vsepovsod Tolstovrško slatino, zbirajte listke in jih pošljite Slovenski Straži.

— **Najprimernejši čas** je sedaj za ustanovitev tamburaških zborov. Zato naj oni, ki žele imeti kratkočasno zimo in prijetno godbo, naroče tamburice takoj, da se jim pravočasno dopošljejo. Novi in že obstoječi tamburaški zbori naj naročajo le tamburice, ki se prodajajo v korist »Slovenske Straže«. — Naročila sprejema: Ivan Vrečko, Katoliška Tiskarna, Ljubljana. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Izpred sodišča.

— **Bankovec za 1000 K ukradel.** Franče Očepek, 41 let star kulčavničar iz Kanderš, že večkrat predkaznovan, je instaliral pri Antonu Markiču, posestniku v Kranju, vodovod v stranišću. Isti dan pa je izginil Markiču bankovec za 1000 K, katerega je izmaknil Očepek iz zaprte omare, ko ni bilo ne Markiča ne njegove hčerke doma. Obdolženec se je jako nerodno zagovarjal. Enkrat je trdil, da je bankovec dne 18. julija t. l. pred trgovino našel, potem je pa trdil, da si je ta denar prihranil ter ga dvignil iz hranilnice. Ne eno niti drugo ni resnično, kajti ukraden bankovec se je kmalo po tatvini našel pri Očepku. Sodišče je prisodilo obtožencu 15 mesecev težke ječe.

— **Prepir zaradi natakariče.** V gostilni pri Kajžarju v Sneberjah sta France Močilnikar, tovarniški delavec in fant France Černe sedela pri eni mizi v medsebojnem pogovoru. Tudi France Novak posestnika sin od D. M. v Polju

pristopi k ti mizi in se začne z njima razgovarjati, nakar se vrne k svojim tovarišem. Poleg Novaka se je pa vsekda domača natakariča, nakar ji Močilnikar pripomni, da naj se »ahta« vseh miz ne samo ene. Takoj nato je nastal med fanti prepir, ki je končal s tem, da je zamahnil Novak z nožem proti Močilnikarju in ga na desni roki nevarno ranil. Pa tudi Černe je bil ranjen v palec in kazalec desne roke. Zagovoru Novaka, da je bil do nezvesti pijan sodišče ni verjelo ter ga zato na tri mesece ječe obsodilo.

— **Slaba vest.** Letošnjo pomlad neko dopoldne je prišel v Hribarjevo hišo v Studencih finančni nadpaznik s službenim nalogom, da pregleda žgalne priprave, ker se je tu kuhalo žganje. Zahteval je žgalno kapo v pregled, ker pa ni bilo gospodarja doma, prinesel mu jo je njegov sin France. Kapa je bila sicer uradno zapečaten, toda že pokvarjena in očitno za kuho nerabna. Nadpaznik je takoj slutil, da morajo imeti še drugo kapo, zato je zahteval, naj mu pokažejo še kotel v katerem kuhajo žganje. France Hribar in mati Franciška sta peljala nadpaznika v kaščo in mu pokazala kotel. Ta pa je pomeril žgalno kapo na vratu kotla in takoj videl, da ni prava. Potegnil je iz žepa električno svetilko in posvetil ž njo po kašči, da bi našel ono pravo. V tem hipu pa ko se posveti, ga zgrabita mati in sin za rame in ga siloma iztirata iz kašče rekoč, da nima pravice tu stikati, da naj pride takrat, ko bo gospodar doma, ali pa naj pripelje može. Nadpaznik je poskusil še enkrat priti v kaščo, a tudi sedaj sta ga siloma vun spehala, France Hribar je šele izpustil, ko mu je nadpaznik nastavlil revolver na prsi, potem je opustil nadaljno preiskavanje ter odšel. France Hribar taji, da bi bil rabil silo češ »saj so šli čisto radi vun«. Obdolženka pravi, da je mogoče, da se ga je dotaknila, a da to ni storila namenoma. A dokazano je, da sta obdolženca zategadelj izrinila finančnega nadpaznika iz kašče, da ne bi našel nezapečatenih prave kape. Sodišče je oba obdolženca krivim spoznalo in obsodilo vsacega izmed njiju na štiri tedne ječe.

RAZPIS UČITELJSKIH SLUŽB.

— **V Ljubljani:** Na III. mestni deški ljudski šoli je vsled razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 3. avgusta 1911, št. 4575, stalno popolniti izpraznjeno službeno mesto učitelja z sistemiziranimi službenimi prejemki.

Na I. mestni deški ljudski šoli je vsled naročila c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 20. julija 1911, številka 4332, stalno popolniti izpraznjeno službeno mesto učitelja z sistemiziranimi službenimi prejemki. Prošnje je vlagati pri predsedstvu c. kr. mestnega šolskega sveta najkasneje do 15. septembra 1911.

V šolskem okraju ljubljanske okolice se razpisujejo naslednja učna mesta z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje: 1. Učna in voditeljska mesta na enorazrednih ljudskih šolah na Golem, v Notranjih goricah, Podlipi in Rakitni; 2. učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli z začasnim drugim razredom v Škocjanu; 3. nadučiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v St. Jurju; 4. po eno učno mesto na dvorazredni ljudski šoli na Črnučah, na štirirazredni ljudski šoli v Šmarju in na šestrazredni ljudski šoli v Spodnji Šiški. Pravilno opremljene prošnje za eno izmed teh učnih mest je za vsako posebej predpisanim službenim potom vlagati do 15. septembra t. l.

V kranjskem okraju: Služba učitelja pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko do 15. septembra.

Telefonska in brzajavna poročila.

S. L. S. NAPREJ!

Št. Jernej, 26. avgusta. Pri občinskih volitvah v šentjernejski občini je ob ogromni udeležbi volilcev kljub obupnemu prizadevanju liberalcev zmagala S. L. S. v vseh razredih in podobčinah z velikanskimi večinami.

ČEŠKO - NEMŠKA SPRAVA.

Praga, 26. avgusta. Današnji češki listi se obširno bavijo s konferencami češkega cesarskega namestnika grofa Thuna z min. predsednikom baronom Gautschem. Šanse pravih pogajanj se danes presoja bolj optimistično.

VOJAŠKE VAJE V DALMACIJI KONČANE.

Zadar, 26. avgusta. Včeraj zjutraj se je vršila na avgustu včnja pomorska bitka pri velikih vajah. Nadvojvoda Franc Ferdinand je odpotoval v Pulj. Danes odhaja vojaštvo. Nadvojvoda prestolonaslednik je izrazil častnikom in moštvu svoje zadovoljstvo.

AVSTRIJSKA LADJA Z VOJAŠKIM TRANSPORTOM ZADELA NA SKALO.

Reka, 26. avgusta. Ladja družbe Adria, »Szeged«, je s 800 vojak, ki so se vrnili s pomorskih vaj v Dalmaciji, zadela na skalo sv. Marka med Kraljevicom in otokom Krkom. Moštvo so vzele na krov druge ladje, »Szeged« pa tiči še zdaj na skali.

BIVŠI DRŽAVNOZBORSKI POSLA- NEC UMRL.

Baden, 26. avgusta. Tukaj je umrl bivši državnozborski poslanec Jožef Herzog.

FRANCOSKO BRODOVJE SE KON- CENTRUJE.

Pariz, 26. avgusta. »Matin« poroča, da se bo v Sredozemskem morju koncentriralo 90 bojnih ladij za vaje. Poveljnik bo admiral Jaureguiberry.

PROTISEMITSKI IZGREDI NA ANGLEŠKEM.

London, 26. avgusta. V Bargoedu so bili predvčerajšnjem protizidovski izgredi, pri katerih je bilo ranjenih 20 oseb, med temi 2 težko. 12 trgovin je bilo opljenjenih in opustošenih. Izgredi so trajali celo noč.

UKRADENA MONA LISA.

Pariz, 26. avgusta. Oblasti preiskujejo vse ladje, ki imajo odpluti v Ameriko, da bi izsledili ukradeno Monno Liso. Našli je še niso.

Ljubljanske novice.

Ij Nove šenkliavške orglje so se večeraj prvič oglasile v delavnici g. Ivana Milavca. Gospod mojster je preizkušal zvok prvih piščalk. V delavnici g. Milavca je že izdelanih veliko »basov«, dolgih lesenih piščalk. Izdelana je že tudi igralna omara. Nove orglje bodo imele tri manuale, 52 oziroma 64 registrov. Popolnoma izdelane bodo čez eno leto.

Ij Iz Dravelj pri Ljubljani. Danes zjutraj smo pokopali v Dravljah odločnega, vzornega somišljenika S. L. S. posestnika Jakoba Babnika iz Zgornje Šiške. Rajnik je bil vedno mož na svojem mestu, odločen pristaš naše stranke in vzoren gospodar. Slovel je tudi kot čebelar. Zapuščal sedem sinov in tri hčere, ki so za našo stvar ravno tako vneti, kot njih rajni oče. Svetila večna luč blagemu pokojniku. Sožalje rajnikovi rodbini!

Ij Na »Razgledu« za pogorelce. Opozorjamo na današnje naznanilo gospoda restavraterja A. Zajca, ki priredi jutri koncert v restavraciji in kavarni »Razgled« (Bellevue) v Šiški.

Ij Društvo slov. trgovskih sotrudnikov priredi za svoje člane v nedeljo, 3. septembra, ob pol 10. uri dopoldne v hotelu »Ilirija« sestanek, na katerem se bodo razpravljalo o let. društv. poučnih tečajih itd. Društvo slov. trgovskih sotrudnikov si bode 3. septembra tudi ogledalo Kolinsko tovarno. To obeta biti jako zanimivo in poučno, zato opozorjamo vse trgovske sotrudnike, posebno one z dežele, da se tega udeležijo. Zbirališče je ob 10. uri dopoldne v hotelu »Ilirija«. Vnanje člane in druge gospode, ki se mislijo tega udeležiti, prosimo, da nam poset prej javijo. — Odbor.

Ij »Slovenska Filharmonija« koncertira jutri, v nedeljo ob vsakem vremenu in brez vstopnine v restavraciji in kavarni »Bellevue« (na razgledu Zajec) v Šiški. Začetek ob 4. uri popoldne. — Ker se bodo pobirali prostovoljni darovi za nesrečne pogorelce v Mokronogu, se vabi č. občinstvo na mnogobrojni poset.

Ij Pri kopanju utonil. Včeraj popoldne je utonil v Išci 18letni zidarski vajenec Peter Rebolj iz Vrbljen pri Ljubljani. Mladenec se je v vodi zapletel v travo, iz katere se ni mogel več rešiti. Ze mrtvega je v vodi opazil posestnikov sin Alojzij Križman ter o nesreči javil dalje. Na lice meste došla policijska komisija je odredila, da so ponesrečenčevu truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij Svobodna ljubezen. Obsojeni so bili radi javne nenravnosti Meta Erjavca, Matevž Zontar in Andrej Remic, delavci v Gruberjevem kanalu, vsak na tri tedne zapora, ki se jim je poostрил z enim postom vsak teden.

Ij Mlad, a zelo pokvarjen fant je 18letni Valentin Kokalj iz Javorja, ki je vlomil v trgovino Ivana Schreya v Kolodvorski ulici, in ukradel svojemu gospodarju Simonu Kmetetzu 30 K. Ta denar je namreč zapravil tekem 24 ur na zloglasnem kraju.

Ij Ukraden je bil dne 14. avgusta t. m. mizarskemu pomočniku Antonu Severju iz veže gostilne »Pri čebelnem panju« jopič, vreden 6 K in srebrna ura z dvojnimi pokrovom, na katerem so vrezane začetne črke A. S. Dne 22. avgusta je pa bilo ukradeno istemu mizarskemu pomočniku vozno kolo »Pre-

ciosa« iz veže vinotoča J. Jegliča, Pred škofijo, vredno 160 K. Če bi kdo kaj vedel o teh stvarih, naj blagovoli naznani pristojni oblasti ali pa Antonu Severju, Stožice št. 20, pošta Ježica.

Ij Kolo je bilo ukradeno danes dopoldne v veži na Mestnem trgu št. 10, trgovčevemu sinu Adolfu Golobu. Kolo je vredno 140 K. Tovarniška znamka je A. G. u. Comp. 19.800. Pred nakupom se svari.

AVTOMOBILI
povsod zmagovalci.

LAURIN & KLEMENT

priznано
prvovrstni.

LAURIN & KLEMENT

akc. dr., Mladaboieslav.
Znatoznika: Nikodem & Wetzka, Grudeo.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo
osveževalno in mizno pijačo

prilagodeno za primešanje vinu, konjaku ali s čim drugim
sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladično in oživalno, vzbuja
slast do jedi, pospešuje prebavljenost. Po letu je
ta pijača pravo kreplilo (VIII).

izvirek: Giesshübler Sauerbrunn,
želez. poslaže, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti gostonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lokarnah, večjih
specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-u, Peter Lessniku in
Andrej Serabonu, Ljubljana. 11452-49

LETNIK 1912

naše

„Družinske pratike“

je ravnokar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na delo pa v Ljubljani: v »Katoliški bukvarni«, prodalci »Katol. tisk. društva«, dalje v trgovini Anton Krisper, Vaso Petričič in Ivan Korenčan; v Trstu: prodajalna »Katol. tisk. društva«. Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si usiljevati drugih pratik.

CILKA OTÁHALOVA ROJ. ŠMIDOVA

JOSIP OTÁHAL

INŽENIR

POROČENA

Mesto posebnega obvestila.

Gospodične

se sprejmo na stanovanje in hrano v
Kapiteljski ulici 11., II. nadstropje.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg nova skrbj. K 9.00, belje K 12. — belo kot puh
meko skrbj. K 18. — K 24. — azezobelo kot puh
meko skrbj. K 30. — K 35. — Pošlita franko po
vzlatu. Zamena dovoljena proti novim listi poštne. Bene-
dikt Saohsel, Lobes 189, pri Plzinu Češka. 2513.4

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanja baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
25	9. zveč.	736.1	19.8	brezvetr.	del. obl.	
	7. zjutr.	37.0	14.3	sl. jivzh.	soparno	0.0
26	2. pop.	34.4	27.5	sl. jug.	del. jasno	

Srednja večerajša temp. 20.4° norm. 17.8°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 26. avgusta.

Pšenica za oktober 1911 11.57
Oves za oktober 1911 8.92
Koruza za september 1911 8.42
Koruza za maj 1912 8.15

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša srčno dobra in iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, stara mati, prastara mati, sestra, tašča in teta gospa

Agneta Krajc roj. Drobnič

danes ob 1/2 4. uri zjutraj po dolgotrajni zelo mučni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 73 let v Ljubljani mirno v Gospodu zaspala. Truplo predrage rajnice se bo prepeljalo v Grahovo pri Cerknici, kjer bo v nedeljo dne 27. t. m. ob 6. uri popoldan položeno na domačem pokopališču k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin.

Grahovo pri Cerknici, dne 26. avgusta 1911.

Matija Krajc, trgovec in posestnik, soprog.

Alojzij Krajc, veletržec in veleposest, **Matija Krajc**, dež. stavb. nadkomisar, sinova.

Josipina Bartl, roj. Krajc, vdova, **Ana Turk**, roj. Krajc, **Amalija Fajdiga**, roj. Krajc, **Julija Šerko**, roj. Krajc, hčere.

Terezija Truden roj. Drobnič, sestra.

Josip Turk, c. kr. okr. šol. nadzornik, **Fran Fajdiga**, c. kr. poštar in posestn., **Alfred Šerko**, doktor med. in phil., zeti.

Zorka Krajc, roj. Žagar, sinaha.

Vnuki, vnukinje in pravnuk.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem ter vsem, ki so pripomogli k tako lepemu pogrebu našega pokojnega sina, brata in očeta

dr. Silvija Grom

izrekamo svojo presrečno zahvalo. Posebno izrekamo svojo hvaležnost prečastitemu g. Francetu Dimnik, župniku v Begunjah, in družini gospoda nadučitelja M. Kabaj za njeno gostoljubnost, postrežbo in trud ob času bolezni pokojnika.

Begunje pri Cerknici, dne 24. avgusta 1911. 2552

Jurij Grom **Josipina Grom**
oče. sestra.

Katica Grom
hčerka.

Gospodična išče slu- blagajničarka.

Opravljalna bi tudi pisarniška dela, tudi prodajala, ali primerna dela opravljala. Zna tudi šivati. Najraje kje na deželi.

Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“ pod šifro „Takoja.“ 2560

Resna ženitna ponudba.

Stavbinsko izobražen ter podjeten mladenič, neomadeževane preteklosti, 27 let star, značajan, z nekaj čez 2400 K prihranjenega denarja ter pozneje nekaj dote, se želi v svrhu poznejše ženitve in ustanovitve lastne stavbinske obrti seznaniti s značajno in varčno gospico krščanskega mišljenja, staro 20 do 30 let. Želi se vsaj nekaj izobrazbe ter primerno premoženje. Se resne ponudbe s polnim naslovom in sliko, katere se vrne, se prosi prijazno pod „Miroljuben in zvest“ na upravo tega lista poslati do 6. septembra t. l. 2544

Za tajnost se jamči.

JANEZ ŽLEBNIK, Vižmarje št. 41

pošta Št. Vid nad Ljubljano

ženske lase

kupuje rezane in zmešane po najvišjih cenah. 2221

Radi odpotovanja se ceno prodasta

dve majhni hiši

z velikim vrtom ter manjšo gostilno z lepim vrtom. 2555 5

Več se izve v restavraciji pri „Zvezdi“ v Spodnji Šiški štey. 22.

Hiša na prodaj

pred kratkim nova, enonadstropna, s 6 stanovanji, ki se dajo izpremeniti v tri večja stanovanja, v lepem in mirnem kraju, 10 minut od Ljubljane. — Prijeten bi bil ta prostor za kake letovičarje.

Naslov se izve pri upravi lista pod šifro 1000. Posredovalci izključeni. 2562 (6)

V bližini Ljubljane se odda takoj pod ugodnimi pogoji

cela hiša

s koncesijo za gostilno v najem. 2553

Posebno pripravna bi bila tudi za mesarsko obrt, ker ni v okolici nobenega mesarja.

Ponudbe pod št. „9“ na upravnishvo „Slovenca“.

Izjava.

Podpisani naznanjam tem potom, da nisem plačnik za dolgove **Helene Ravnak**. 2551

Anton Ravnak.

VINA

ima na prodaj okoli 150 hl od 50 vin. naprej **Franc Warletz**, Brežice ob Savi. 2531 1

Radi opustitve podjetja oddajajo se takoj ali za novembrov termin v središču mesta 2514

lepi prostori

priljubljeni za vsako obrt, posebno pa za skladišča, kolarstvo, mizarstvo, kleparstvo itd. Vprašati je pri Jos. Škerlj, Komenskega ul. v bivši meščanski pivnici.

2 učenca

za krojaški obrt se takoj sprejmeta pri I. B. Sv. Petra nasipu štey. 3. 2449 (4)

Želi se sprejeti v najem takoj

MAHA HIŠA Z GOSTILNO

na lepem prometnem kraju, najraje v bližini Ljubljane. Kje, pove uprava tega lista. 2554